

Rada ds. Kompetencji

PRZEMYSŁ MODY
I INNOWACYJNE TEKSTYLIA

„Rada Sektorowa ds. Kompetencji Sektora Przemysłu Mody i Innowacyjnych Tekstyliów”
Projekt finansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Oś priorytetowa
II - Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.12
Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych

Kompetencje kluczowe w sektorze Przemysłu Mody i Innowacyjnych Tekstyliów RAPORT

Łódź, grudzień 2017

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
Warunki do rozwoju sektora przemysłu mody.....	4
Kompetencje kluczowe w przemyśle mody.....	5
Zapotrzebowanie pracodawców na kompetencje społeczne.....	58
Zapotrzebowanie pracodawców na zawody i kompetencje zawodowe	61
Edukacja formalna i inne formy doskonalenia zawodowego	64
Dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb pracodawców - wnioski	79

Wprowadzenie

Niniejszy raport powstał na potrzeby Rady Sektorowej ds. Kompetencji Sektora Przemysłu Mody i Innowacyjnych Tekstyliów powołanej w ramach projektu nr POWR.02.12.00-00-0008/16 realizowanego przez Związek Przedsiębiorców Przemysłu Mody.

Celem głównym projektu jest zapewnienie przedsiębiorcom z sektora przemysłu mody i innowacyjnych tekstyliów wpływu na usługi edukacyjne i rozwojowe dostarczane w ramach edukacji formalnej oraz pozaformalnej. Zadania, które postawiła sobie Rada Sektorowej ds. Kompetencji obejmują między innymi:

- ✓ Opracowywanie rekomendacji rozwiązań legislacyjnych w obszarze edukacji celem jej dostosowania do potrzeb rynku pracy,
- ✓ Zbadanie i monitorowanie zapotrzebowania na kompetencje w sektorze,
- ✓ Przeprowadzenie kampanii informacyjnej dla instytucji edukacyjnych i instytucji rynku pracy w zakresie przyszłego zapotrzebowania na kompetencje dla sektora,
- ✓ Zainicjowanie i rozwój współpracy pomiędzy instytucjami edukacyjnymi i przedsiębiorstwami,
- ✓ Współpraca przy tworzeniu sektorowej ramy kwalifikacji.

Dla jak najefektywniejszego przygotowania powstających rozwiązań i rekomendacji, przeprowadzono analizę i badania dotyczące kluczowych kompetencji w sektorze. Do najważniejszych zagadnień poruszonych w niniejszym opracowaniu należą:

- ✓ Identyfikacja kompetencji kluczowych w sektorze
- ✓ Zapotrzebowanie pracodawców na kompetencje zawodowe, w tym kompetencje społeczne
- ✓ Dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb sektora.

Jesteśmy przekonani, że wnioski z niniejszego raportu pozwolą opracować rozwiązania, które przyczynią się do trwałych zmian w obszarze współpracy przedsiębiorców ze sferą edukacji. Korzyści z tych zmian będą odczuwalne zarówno przez absolwentów, a następnie pracowników, lepiej przygotowanych do wejścia i poruszania się na rynku pracy, jak i przez przedsiębiorców, dla których odpowiednio przygotowane kadry stanowią niezbędny warunek rozwoju.

Warunki do rozwoju sektora przemysłu mody

Podstawowym warunkiem do rozwoju każdego sektora jest popyt na wytwarzane przez niego dobra lub oferowane usługi. W przypadku sektora przemysłu mody obecna sytuacja, jak i prognozy są optymistyczne. Wydatki Polaków na odzież i obuwie rosną, w 2016 roku było to ok. 6 % wydatków gospodarstw domowych. W bieżącym roku, w okresie od stycznia do października sprzedaż tekstyliów, odzieży i obuwia wzrosła w ujęciu rok do roku o 17,5% i okazała się być najszybciej rosnącą kategorią spośród wyróżnianych przez GUS¹. Zwiększające się wydatki konsumentów oznaczają, że rynek modowy nie osiągnął nasycenia i wciąż ma duży potencjał rozwoju. Kolejnym czynnikiem społeczno-gospodarczym stymulującym wzrost sektora przemysłu mody w Polsce jest szybki wzrost liczby konsumentów o średnich i wysokich dochodach, którzy stanowią jego główną grupę docelową². Należy zauważyć, że jest to przestrzeń do wejścia na polski rynek producentów zagranicznych. Jednocześnie obserwujemy jednak ekspansję polskich marek na rynki europejskie, zatem można zakładać, że w najbliższych latach polska produkcja w tym obszarze będzie rosła. Według prognoz PMR rynek odzieży i obuwia w Polsce w 2022 roku osiągnie wartość 43,2 mld zł³, natomiast obecnie wart jest niemal 36 mld zł.

Polski przemysł modowy zajmuje silną pozycję w Unii Europejskiej. Liczba przedsiębiorstw w działach PKD tradycyjnie przypisywanych do sektora przemysłu mody wynosi około 46,5 tysięcy⁴. (Produkcja wyrobów tekstylnych - 10 tysięcy, Produkcja odzieży - 30 tysięcy, Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych - 6,5 tysiąca). Największe zbiorowisko firm należących do sektora tworzą województwa łódzkie, mazowieckie, śląskie, małopolskie i wielkopolskie. Ulokowane w tych pięciu województwach podmioty to prawie 70% ogółu. Najwięcej firm odzieżowych i tekstylnych ma siedzibę w województwie łódzkim, mazowieckim i śląskich, natomiast jeśli chodzi o produkcję skór przeważają firmy ulokowane w województwie małopolskim, mazowieckim i śląskim.

Na rzecz sektora przemysłu mody pracuje ponad 187 tysięcy osób, z czego większość, 70% stanowią kobiety⁵. Jest to zdecydowanie mniej niż jeszcze kilkanaście lat temu. Jednak, mimo postępującej we wszystkich obszarach gospodarki automatyzacji produkcji, liczba ta nieznacznie wzrasta, odnotowując w ostatnich latach systematyczny kilkuprocentowy wzrost.

¹ Główny Urząd Statystyczny, „Dynamika sprzedaży detalicznej w październiku 2017 r.”, <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/handel/dynamika-sprzedaży-detalicznej-w-pazdzierniku-2017-r-14,34.html>, dostęp: 17.12.2017.

² Raport BNP Paribas Real Estate Poland „Nieznane oblicze. Przełamywanie stereotypów o rynku modowym w Polsce”, listopad 2015

³ PMR, „Handel detaliczny odzieżą i obuwiem w Polsce 2017. Analiza rynku i prognozy rozwoju na lata 2017-2022”, 2017

⁴ Bank Danych Lokalnych, Podmioty wg sekcji i działów PKD 2007, <https://bdl.stat.gov.pl>, dostęp: 16.12.2017.

⁵ Główny Urząd Statystyczny, „Pracujący w gospodarce narodowej w 2016 roku” <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/pracujacy-w-gospodarce-narodowej-w-2016-roku,7,13.html> dostęp: 15.12.2017

Nie zmienia się jednak struktura zatrudnienia w poszczególnych działach należących do sektora. Produkcją wyrobów tekstylnych zajmuje się około 60 tys. osób, produkcją odzieży około 100 tys., a przy produkcji skór i wyrobów skórzanych pracuje 27,5 tys. osób.

Poza aspektem ilościowym, można w sektorze mody obserwować charakterystyczne zjawiska oraz zmiany jakościowe.

Jednym z trendów jest **polaryzacja**. Na rynku bardzo szybko rozwija się tzw. fast fashion, czyli sieciówki oferujące odzież i obuwie w bardzo przystępnych cenach, kierowane głównie do młodego odbiorcy. Niezależnie od tego coraz większego znaczenia nabiera slow fashion, kierujące się zupełnie inną filozofią, mocno nastawione na indywidualne podejście do klienta i oferujące bardzo dużo usług około sprzedażowych⁶.

Coraz większy udział w rynku ma sprzedaż przez **Internet**. Obecnie jest to główne medium rozpowszechniania się najnowszych trendów. Polscy projektanci często zaczynają przygodę ze sprzedażą swoich projektów w swoich własnych sklepach internetowych⁷. Jednocześnie konsumenci mody wymagają od jej twórców wychodzenia poza utarte ramy, nie tylko poprzez rozszerzenia działalności poza tradycyjne sklepy, ale też tworzenie wirtualnych stylizacji, czy wykorzystanie fotografii 360 stopni lub 3D. Coraz ważniejsze w komunikacji stają się media społecznościowe oraz blogerzy modowi.

Sektor mody to niejednokrotnie bardzo **innowacyjne** przedsiębiorstwa stosujące wysoko zaawansowane technologie, wymagające wykwalifikowanej kadry. Na rynku pracy rośnie zapotrzebowanie na specjalistów w dziedzinie wzorniczego i technologicznego projektowania tekstyliów oraz tworzenia specjalistycznych aplikacji włókienniczych do zastosowań w różnych dziedzinach życia⁸.

Sygnałem szybkich przemian jest również fakt kształtowania się nowych, nieznanych jeszcze kilkanaście lat temu **zawodów**.

Kompetencje kluczowe w przemyśle mody

Działalność sektora przemysłu mody koncentruje się na dostarczaniu odbiorcom produktów odpowiadających ich obecnym lub prognozowanym potrzebom. Aby to było możliwe musi zaistnieć szereg procesów, począwszy od badania i prognozowania potrzeb odbiorców,

⁶ <https://biznes.newseria.pl/news/w-2022-r-rynek-modowy-w,p941713230>, dostęp: 17.12.2017

⁷ **Stratega**, „Branża modowa w Polsce 2016 – Raport”, <https://strategaresearch.pl/branza-modowa-w-polsce-2016/> dostęp 17.12.2017

⁸ <http://www.pap.pl/aktualnosci/ciekawostki/news,551328,politechnika-lodzka-otwiera-unikatowy-kierunek-wlokiennictwo-i-przemysl-mody.html?pdf=2>, dostęp: 17.12.2017

projektowania wzornictwa, produkcji aż do marketingu wyrobów. Przemysł mody to również działalność związana z dostarczaniem materiałów skórzanych i tekstylnych do produkcji wyrobów. Ten obszar działalności sektora obejmuje m.in. procesy związane z diagnozowaniem potrzeb odbiorców, projektowaniem, w tym również innowacyjnych materiałów oraz produkcją materiałów.

Jako kompetencje kluczowe w przemyśle mody uznane zostały te kompetencje, które łącznie umożliwiają realizację wszystkich kluczowych procesów, a tym samym dostarczenie wyrobów odpowiadających potrzebom użytkowników.

Identyfikację kluczowych procesów przeprowadzono w oparciu o wywiady z przedstawicielami przedsiębiorstw działających w przemyśle mody. W analizie uwzględniono zarówno duże przedsiębiorstwa produkcyjne jak i przedsiębiorstwa z sektora MŚP. W efekcie prowadzonych rozmów działalność sektora opisano w formie zadań (procesów) koniecznych do zrealizowania w celu osiągnięcia oczekiwanego rezultatu.

W oparciu o zidentyfikowane procesy kluczowe dla sektora wyodrębniono, na potrzeby przeprowadzenia analizy kompetencji, obszary działalności w przemyśle mody. Jako kryterium wyodrębnienia obszarów przyjęto podobieństwo procesów oraz podobieństwo produktów działalności. Pozwoliło to na zdefiniowanie czterech głównych obszarów i pogrupowanie w ich obrębie zidentyfikowanych procesów.

Tabela 1 Procesy kluczowe zidentyfikowane w przemyśle mody

Obszar działalności sektora	Grupa procesów	Proces
Produkcja odzieży oraz elementów funkcjonalnych i dekoracyjnych ze skór, futer, materiałów włókienniczych	Projektowanie	Analiza potrzeb rynku
		Projektowanie/opracowywanie wzorów
		Projektowanie miarowe
		Konstruowanie i modelowanie
		Projektowanie technologii wykonania
	Wytwarzanie	Organizacja procesu produkcji
		Rozkrój materiałów
		Przygotowanie elementów do kolejnego etapu procesu produkcji
		Obróbka elementów przed montażem
		Szycie/łączenie elementów wyrobu
		Wykańczanie wyrobu
		Nadzór nad procesem produkcji
	Zapewnianie jakości	Zapewnienie jakości surowców
		Zapewnienie jakości w procesie produkcji
		Zapewnienie jakości wyrobu gotowego
		Certyfikacja wyrobów
	Marketing, sprzedaż	Doradztwo w procesie sprzedaży
		Prezentacja wyrobu (działania marketingowe)

	Renowacja, naprawa, przeróbki	Wykonywanie renowacji, napraw i przeróbek
Produkcja obuwia	Projektowanie	Analiza potrzeb rynku
		Projektowanie/opracowywanie wzorów
		Konstruowanie obuwia
		Projektowanie technologii wykonania
	Wytwarzanie	Organizacja procesu produkcji
		Rozkrój materiałów
		Opracowanie spodów i elementów usztywniających
		Szycie/łączenie elementów cholewek
		Formowanie i montaż obuwia
		Wykańczanie obuwia
		Nadzór nad procesem produkcji
	Zapewnianie jakości	Zapewnienie jakości surowców
		Zapewnienie jakości w procesie produkcji
		Zapewnienie jakości wyrobu gotowego
		Certyfikacja wyrobów
	Marketing, sprzedaż	Doradztwo w procesie sprzedaży
		Prezentacja wyrobu (działania marketingowe)
	Renowacja, naprawa, przeróbki	Wykonywanie renowacji, napraw i przeróbek
Włókiennictwo	Projektowanie	Analiza potrzeb rynku
		Projektowanie/opracowywanie wzorów
		Opracowywanie nowych materiałów lub zastosowań
		Projektowanie techniczne wyrobu
	Wytwarzanie	Organizacja procesu produkcji – modernizacja zakładu produkcyjnego
		Organizacja procesu produkcji – planowanie przebiegu procesu produkcji
		Wytwarzanie liniowych wyrobów włókienniczych (obsługa maszyn)
		Wytwarzanie płaskich wyrobów włókienniczych – tkanin (obsługa maszyn)
		Wytwarzanie płaskich wyrobów włókienniczych – dzianin (obsługa maszyn)
		Wykańczanie produktów włókienniczych
		Nadzór nad procesem produkcji
	Zapewnianie jakości	Zapewnienie jakości surowców
		Zapewnienie jakości w procesie produkcji
		Zapewnienie jakości wyrobu gotowego

Produkcja skór	Projektowanie	Certyfikacja wyrobów
		Planowanie parametrów, metod i technik w procesie obróbki skór
	Wytwarzanie	Planowanie przebiegu procesu produkcji
		Przyjęcie skór – klasyfikowanie skór
		Konserwowanie i magazynowanie skór
		Garbowanie i wstępne przygotowanie skór do wykończenia – obróbka chemiczna
		Garbowanie i wstępne przygotowanie skór do wykończenia – obróbka mechaniczna
		Wykańczanie skór - suszenie
		Wykańczanie skór - uszlachetnianie
		Nadzór nad procesem produkcji
	Zapewnianie jakości	Zapewnienie jakości surowców
		Zapewnienie jakości w procesie produkcji
		Zapewnienie jakości wyrobu gotowego
		Certyfikacja wyrobów
	Utylizacja odpadów	Utylizacja odpadów
	Czyszczenie i renowacja skór	Czyszczenie i renowacja skór

Kolejnym krokiem zmierzającym do wyodrębnienia kompetencji kluczowych dla sektora było przypisanie do każdego zidentyfikowanego procesu wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do osiągnięcia założonego rezultatu tzn. takich bez, których realizacja zadania jest niemożliwa. Listy kompetencji zweryfikowano następnie w czasie konsultacji z ekspertami. Dzięki temu uzupełniono kompetencje niezbędne oraz wyeliminowano kompetencje nieistotne lub mało istotne dla danego procesu (tzn. takie, których brak nie wpływa znacząco na możliwość wykonania zadania). Kompetencje wystarczające i niezbędne do realizacji procesów występujących w sektorze uznano za kompetencje kluczowe dla sektora przemysłu mody. Ostateczna lista zidentyfikowanych kompetencji kluczowych, przypisanych do poszczególnych procesów zawarta jest w poniższych tabelach.

Obszar: produkcja odzieży oraz elementów funkcjonalnych i dekoracyjnych ze skór, futer, materiałów włókienniczych

Grupa procesów: projektowanie

PROCES	Analiza potrzeb rynku	Opracowywanie wzorów	Projektowanie miarowe	Konstruowanie i modelowanie	Projektowanie technologii wykonania
UMIEJĘTNOŚCI	- Analizowania potrzeb grup klientów w zależności od wieku, stylu życia itp. - Analizowania rynków modowych w kraju i zagranicą - Analizowania trendów w modzie - Identyfikowania potrzeb klienta - Identyfikowania upodobań oraz nawyków określonych grup klientów - Tworzenia profilu klienta - Analizowania danych i formułowania wniosków - Planowania i przeprowadzania badań rynku	- Obsługiwanie programów graficznych do tworzenia projektów odzieży i dodatków - Projektowania nowatorskich i autorskich metod zdobienia wyrobów - Dobierania dodatków i akcentów kolorystycznych do zaprojektowanych wyrobów - Dobierania i zestawiania kolorów i kontrastów - Dobierania materiałów podstawowych i pomocniczych do projektowanego wyrobu - Sporządzania rysunków plastycznych	- Obliczania ilości materiałów potrzebnych do wykonania określonych wyrobów - Kalkulowania kosztów wykonania wyrobu - Posługiwania się narzędziami używanymi na swoim stanowisku pracy - Wykonywania pomiarów krawieckich - Sporządzania rysunków żurnalowych na podstawie opisu modelu - Zapisywania pomiarów krawieckich z zastosowaniem symboli	- Obsługiwanie programów komputerowych do konstruowania i modelowania form odzieży i dodatków - Modelowania form wyrobów odzieżowych - Obliczania odcinków konstrukcyjnych - Odczytywania stopni i zasadniczych oraz odpowiedniego dystrybuowania ich w poszczególnych punktach szablonów - Określenia dodatków konstrukcyjno-modelowych - Określenia metod modelowania	- Projektowania montażu węzłów technologicznych w procesie produkcji - Obliczania norm zużycia materiałów - Obsługiwanie programów komputerowych wspomagających wykonywanie zadań zawodowych - Dobierania metod i technik do operacji technologicznych w procesie produkcyjnym - Dobierania metod rozkroju materiałów - Dobierania technologii i technik wytwarzania wyrobów w zależności od konstrukcji i rodzaju surowca - Dobierania materiałów podstawowych i

	– Określania specyfiki rynku zbytu	- wyrobu na podstawie opisu modelu – Wykonywania rysunku żurnalowego wyrobu – Tworzenia projektu wyrobu z uwzględnieniem profilu klienta – Tworzenia projektu wyrobu z uwzględnieniem trendów w modzie – Tworzenia projektu wyrobu z uwzględnieniem zasad funkcjonalności – Opracowywania kolekcji wyrobów odzieżowych – Adaptowania trendów mody do potrzeb odbiorcy – Tworzenia nowatorskich i autorskich projektów – Analizowania rynków modowych w kraju i zagranicą – Analizowania trendów w modzie – Przewidywania trendów w modzie	– Adaptowania trendów mody do potrzeb i upodobań klienta – Dobierania dodatków i elementów wykończeniowych – Doradzania klientowi wyboru fasonu uwzględniając typ sylwetki – Identyfikowania potrzeb klienta – Doradzania w zakresie kolorów, fasonów pasujących do typu sylwetki, typu urody oraz upodobań klienta – Dobierania materiałów podstawowych i pomocniczych do projektowanego wyrobu – Dobierania dodatków i akcentów kolorystycznych do zaprojektowanych wyrobów – Tworzenia projektu wyrobu z uwzględnieniem zasad funkcjonalności – Tworzenia projektu wyrobu z	– Opracowywania i wykonywania szablonów elementów wyrobu – Projektowania układów szablonów – Projektowania linii modelowych i linii planowanych cięć – Przenoszenia wymiarów antropometrycznych na siatkę konstrukcyjną wyrobu – Sporządzania siatki konstrukcyjnej wyrobów odzieżowych – Tworzenia elementów odzieżowych na podstawie wprowadzonych linii modelowych – Tworzenia form modelowe odzieży – Tworzenia siatki i formy konstrukcyjnej dla różnych typów odzieży i dla różnych typów sylwetek – Tworzenia szablonów pochodnych w oparciu o szablony podstawowe – Posługiwania się rysunkami żurnalowymi i plastycznymi	– pomocniczych do projektowanego wyrobu – Odczytywania rysunków żurnalowych, modelowych i technicznych – Sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej – Sporządzania rysunków i instrukcji stanowiskowych
--	--	---	--	--	---

			uwzględnieniem potrzeb klienta – Tworzenia projektu wyrobu z uwzględnieniem trendów w modzie	– Posługiwanie się tabelami pomiarów antropometrycznych – Sporządzania rysunków modelowych wyrobów odzieżowych – Sporządzania rysunków technicznych – Sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej	
WIEDZA	– Aktualne trendy w modzie – Potrzeby grup docelowych klientów – Specyfika branży – Specyfika i potrzeby grupy docelowej – Zagadnienia z zakresu socjologii i psychologii – Specyfikę różnych rynków zbytu – Metodologia prowadzenia badań rynku	– Zagadnienia z zakresu prawa autorskiego – Zasady projektowania wyrobów – Techniki zdobień wyrobów – Podstawowe zasady konstrukcji i modelowania wyrobu – Rodzaje dodatków i elementów zdobniczych – Rodzaje, właściwości i zastosowanie materiałów podstawowych i pomocniczych – Zasady doboru materiałów podstawowych, dodatków i materiałów	– Zasady kalkulacji kosztów – Zasady dokonywania pomiarów antropometrycznych i krawieckich – Zasady projektowania wyrobów – Rodzaje, właściwości i zastosowanie materiałów podstawowych i pomocniczych – Rodzaje dodatków i elementów zdobniczych – Zasady stosowania dodatków i akcentów kolorystycznych w projektach wyrobów – Zasady doboru materiałów	– Metody i techniki modelowania konstrukcji wyrobu – Metody projektowania układów szablonów – Rodzaje i typy układów szablonów – Techniczno – technologiczne zasady projektowania układów szablonów – Zasady dokonywania pomiarów antropometrycznych i krawieckich – Zasady konstrukcji i modelowania form wyrobu – Zasady modelowania konstrukcyjnego i wtórnego form odzieży na sylwetki nietypowe	– Zasady projektowania i oznaczania węzłów technologicznych w procesie produkcji – Podstawowe zasady konstrukcji i modelowania wyrobu – Metody obliczania i ustalenia norm zużycia materiałów – Zastosowanie oraz parametry maszyn występujących w procesie technologicznym – Metody i techniki szycia – Przebieg procesu technologicznego – Metody i techniki krojenia materiałów – Techniki i metody wykończenia wyrobów

		pomocniczych do wyrobów – Zasady stosowania dodatków i akcentów kolorystycznych w projektach wyrobów – Metody i techniki sporządzania rysunków plastycznych wyrobu – Aktualne trendy w modzie – Potrzeby grup docelowych klientów – Cechy wyrobów decydujące o ich przydatności – Specyfikę i potrzeby grupy docelowej – Style w ubiorze – Zasady kompozycji ubioru – Zasady łączenia i harmonizacji kolorów – Rynek materiałów i dodatków krawieckich – Wymagania dot. funkcjonalności, komfortu i bezpieczeństwa produktu	podstawowych, dodatków i materiałów pomocniczych do wyrobów – Zasady projektowania wyrobów – Aktualne trendy w modzie – Cechy funkcjonalne odzieży i dodatków – Sposoby podkreślania walorów urody – Zasady doboru fasonu odzieży do sylwetki – Zasady i metody optycznej korekty mankamentów sylwetki – Zasady łączenia i harmonizacji kolorów – Linie ubioru dla sylwetek klasycznych i nietypowych – Metody i techniki sporządzania rysunków plastycznych wyrobu – Wymagania dot. funkcjonalności, komfortu i bezpieczeństwa produktu	– Parametry i właściwości materiałów wykorzystywanych w procesie produkcyjnym – Metody i techniki stopniowania szablonów – Standardy, zasady i metody konstrukcji odzieży – Symbole podstawowych pomiarów ciała – Zasady tworzenia dodatków konstrukcyjno - modelowych – Zasady dokonywania pomiarów antropometrycznych – Zasady i sposoby dokonywania pomiarów krawieckich – Zasady kreślenia linii konstrukcyjnych – Zasady odczytywania dokumentacji techniczno-technologicznej – Zasady sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej – Zasady sporządzania rysunku technicznego – Zasady tworzenia i opisywania szablonów odzieżowych	– Budowę materiałów używanych w produkcji – Parametry i właściwości materiałów wykorzystywanych w procesie produkcyjnym – Zasady sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej – Wymagania dot. funkcjonalności, komfortu i bezpieczeństwa produktu
--	--	--	--	---	--

				– Zasady tworzenia rysunku modelowego – Wymagania dot. funkcjonalności, komfortu i bezpieczeństwa produktu	
--	--	--	--	---	--

Grupa procesów: wytwarzanie

PROCES	Organizacja procesu produkcji	Rozkrój materiałów	Przygotowanie elementów do kolejnego etapu procesu produkcji (np. kompletowanie)	Obróbka elementów przed montażem
UMIEJĘTNOŚCI	– Określania czasochłonności procesu technologicznego – Określania zasobów niezbędnych do realizacji procesu technologicznego – Organizowania pracy swojej i podległego zespołu – Organizowania transportu wewnętrznego w zakładzie produkcyjnym – Planowania rozmieszczenia stanowisk pracy w procesie produkcyjnym – Przydzielania zadań członkom zespołu zgodnie z ich umiejętnościami i kompetencjami	– Racjonalnego i ekonomicznego wykorzystywania materiału – Dokonywania oceny poprawności (zgodności z normami) efektów wykonanej przez siebie pracy – Dokonywania oceny prawidłowości przebiegu wykonywanych przez siebie czynności w procesie technologicznym – Rozpoznawania nieprawidłowości w wykonywanej przez siebie pracy – Organizowania swojego stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska	– Posługiwania się narzędziami używanymi na swoim stanowisku pracy – Obsługiwanie prostych maszyn używanych na swoim stanowisku pracy – Rozpoznawania elementów gotowego wyrobu w stanie rozkrojonym – Odróżnianie prawą i lewą stronę materiału – Odczytywania z dokumentacji technicznej parametrów niezbędnych do wykonywania pracy na swoim stanowisku – Przestrzegania zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska	– Wykonywania obróbki mechanicznej i ręcznej elementów wyrobu przed montażem – Dokonywania oceny poprawności (zgodności z normami) efektów wykonanej przez siebie pracy – Dokonywania oceny prawidłowości przebiegu wykonywanych przez siebie czynności w procesie technologicznym – Rozpoznawania nieprawidłowości w wykonywanej przez siebie pracy – Organizowania swojego stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP,

– Wprowadzania rozwiązań technicznych usprawniających proces produkcji – Wprowadzania rozwiązań organizacyjnych wpływających na poprawę warunków i jakości pracy – Organizowania stanowisk pracy w procesie produkcyjnym zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska – Określenia warunków składowania i przechowywania materiałów podstawowych i pomocniczych – Obsługiwanie programów komputerowych wspomagających wykonywanie zadań zawodowych – Dobierania maszyn do operacji technologicznych w procesie produkcyjnym – Odczytywania z rysunków konstrukcyjnych i modelowych informacje niezbędne do zaplanowania procesu produkcji – Opracowywania dokumentacji organizacyjno-produkcyjnej – Odczytywania z rysunków żurnalowych i plastycznych	– Przestrzegania zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania swoich zadań zawodowych – Obsługiwanie maszyn używanych na swoim stanowisku pracy – Posługiwanie się narzędziami używanymi na swoim stanowisku pracy – Regulowania parametrów maszyn stosowanych na swoim stanowisku pracy – Rozpoznawania elementów gotowego wyrobu w stanie rozkrojonym – Rozróżniania materiałów i surowców stosowanych w produkcji – Odczytywania z dokumentacji technicznej parametrów niezbędnych do wykonywania pracy na swoim stanowisku – Określenia przeznaczenia asortymentowe materiałów	w trakcie wykonywania swoich zadań zawodowych – Rozpoznawania nieprawidłowości w wykonywanej przez siebie pracy – Rozróżniania materiałów i surowców stosowanych w produkcji	ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska – Przestrzegania zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania swoich zadań zawodowych – Obsługiwanie maszyn używanych na swoim stanowisku pracy – Posługiwanie się narzędziami używanymi na swoim stanowisku pracy – Regulowania parametrów maszyn stosowanych na swoim stanowisku pracy – Rozpoznawania elementów gotowego wyrobu w stanie rozkrojonym – Rozróżniania materiały i surowce stosowane w produkcji – Odczytywania z dokumentacji technicznej parametrów niezbędnych do wykonywania pracy na swoim stanowisku – Dobierania technik klejenia elementów wyrobów w zależności od rodzaju materiału – Kształtowania elementów wyrobu
---	--	--	--

	informacje niezbędne do zaplanowania procesu produkcji			
WIEDZA	– Metody i systemy organizacji produkcji odzieży – Podstawy ergonomii – Rozkład poszczególnych maszyn i operacji w procesie produkcyjnym – Techniki organizacji czasu pracy – Zasady optymalizacji procesów i linii technologicznych – Zastosowanie oraz parametry maszyn występujących w procesie technologicznym – Szczegółowy przebieg procesu produkcji poszczególnych asortymentów wyrobów gotowych – Technologię produkcji – Parametry i właściwości materiałów wykorzystywanych w procesie produkcyjnym – Zasady odczytywania dokumentacji techniczno-technologicznej – Zasady sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej	– Zasady wykorzystania odpadu materiału – Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych – Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy – Metody i techniki krojenia materiałów – Zasady rozkroju materiału – Zasady i techniki przygotowania materiałów do rozkroju – Właściwości materiałów wpływające na przebieg procesu na swoim stanowisku pracy – Oznaczenia w dokumentacji technicznej – Zasady odczytywania dokumentacji techniczno-technologicznej – Budowa materiałów używanych w produkcji	– Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych – Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy – Oznaczenia w dokumentacji technicznej – Zasady odczytywana dokumentacji techniczno-technologicznej	– Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych – Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy – Sposoby obróbki mechanicznej i ręcznej elementów wyrobu przed montażem – Parametry i właściwości materiałów podstawowych i pomocniczych wykorzystywanych w procesie produkcyjnym – Budowę materiałów używanych w produkcji – Oznaczenia w dokumentacji technicznej – Zasady odczytywana dokumentacji techniczno-technologicznej

PROCES	Szycie/łączenie elementów wyrobu	Wykańczanie wyrobu	Nadzór nad procesem produkcji
UMIEJĘTNOŚCI	- Dokonywania oceny poprawności (zgodności z normami) efektów wykonanej przez siebie pracy - Dokonywania oceny prawidłowości przebiegu wykonywanych przez siebie czynności w procesie technologicznym - Rozpoznawania nieprawidłowości w wykonywanej przez siebie pracy - Organizowania swojego stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska - Obsługiwanie maszyn używanych na swoim stanowisku pracy - Posługiwanie się narzędziami używanymi na swoim stanowisku pracy - Regulowania parametrów maszyn stosowanych na swoim stanowisku pracy - Łączenia części składowych wyrobu szwami maszynowymi i ręcznymi - Odczytywania z dokumentacji technicznej parametrów niezbędnych do wykonywania pracy na swoim stanowisku - Przestrzegania zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania swoich zadań zawodowych	- Dokonywania oceny poprawności (zgodności z normami) efektów wykonanej przez siebie pracy - Dokonywania oceny prawidłowości przebiegu wykonywanych przez siebie czynności w procesie technologicznym - Rozpoznawania nieprawidłowości w wykonywanej przez siebie pracy - Organizowania swojego stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska - Przestrzegania zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania swoich zadań zawodowych - Obsługiwanie maszyn używanych na swoim stanowisku pracy - Posługiwanie się narzędziami używanymi na swoim stanowisku pracy - Regulowania parametrów maszyn stosowanych na swoim stanowisku pracy - Montowania dodatków krawieckich, okuć i elementy zdobniczych - Wykonywania zdobienia wyrobów różnymi technikami - Wykonywania ściągów ręcznych i maszynowych - Wykańczania wyrobu	- Organizowania pracy swojej i podległego zespołu - Przydzielać zadania członkom zespołu zgodnie z ich umiejętnościami i kompetencjami - Zarządzać zespołem - Dokonywania oceny poprawności (zgodności z normami) efektów pracy w poszczególnych fazach procesu produkcyjnego - Dokonywania oceny prawidłowości przebiegu wykonywanych czynności w procesie technologicznym - Rozpoznawania nieprawidłowości w procesie produkcji - Organizowania stanowisk pracy w procesie produkcyjnym zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska - Obsługiwanie programów komputerowych wspomagających wykonywanie zadań zawodowych - Odczytywania z dokumentacji technicznej parametrów niezbędnych do wykonywania pracy przez podległy zespół - Posługiwanie się dokumentacją techniczną i technologiczną - Sporządzania rysunków technicznych

		- Dobierania środków wykończalniczych w zależności od rodzaju materiału - Odczytywania z dokumentacji technicznej parametry niezbędne do wykonywania pracy na swoim stanowisku - Znakowania gotowego wyrób	
WIEDZA	- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych - Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy - Metody i techniki szycia - Rodzaje ściągów i szwów ręcznych i maszynowych - Sposoby łączenia części składowych wyrobu szwami ręcznymi i maszynowymi - Techniki szycia maszynowego - Zasady łączenia elementów wyrobów - Rodzaje, właściwości i zastosowanie materiałów podstawowych i pomocniczych - Właściwości materiałów wpływające na przebieg procesu na swoim stanowisku pracy - Oznaczenia w dokumentacji technicznej - Zasady odczytywania dokumentacji techniczno-technologicznej	- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych - Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy - Techniki i metody wykończenia wyrobów - Techniki zdobień wyrobów - Techniki zdobień wyrobów - Zasady znakowania wyrobów - Rodzaje, właściwości i zastosowanie materiałów podstawowych i pomocniczych - Właściwości materiałów wpływające na przebieg procesu na swoim stanowisku pracy - Oznaczenia w dokumentacji technicznej - Zasady odczytywania dokumentacji techniczno-technologicznej - Zasady oceniania i wynagradzania pracowników	- Metody i systemy organizacji produkcji odzieży - Podstawy ergonomii - Rozkład poszczególnych maszyn i operacji w procesie produkcyjnym - Techniki organizacji czasu pracy - Zasady optymalizacji procesów i linii technologicznych - Zastosowanie oraz parametry maszyn występujących w procesie technologicznym - Szczegółowy przebieg procesu produkcji poszczególnych asortymentów wyrobów gotowych - Technologię produkcji - Parametry i właściwości materiałów wykorzystywanych w procesie produkcyjnym - Zasady odczytywania dokumentacji techniczno-technologicznej - Zasady sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej - Podstawy socjologii i psychologii pracy

Grupa procesów: zapewnianie jakości

PROCES	Zapewnienie jakości surowców	Zapewnienie jakości w procesie produkcji	Zapewnienie jakości wyrobu gotowego	Certyfikacja wyrobów
UMIEJĘTNOŚCI	- Dokonywania oceny jakości materiałów i dodatków przeznaczonych do obróbki technologicznej - Formułowania zaleceń dotyczących poprawy jakości - Rozpoznawania wad i uszkodzeń w skórkach, materiałach skóropodobnych i tkaninach - Identyfikowania błędów występujących w surowcach, półproduktach i wyrobach - Wykonywania badań metrologicznych - Wykonywania badań laboratoryjnych - Dokonywania oceny organoleptycznej - Posługiwania się urządzeniami pomiarowymi używanymi na swoim stanowisku pracy - Rozróżniania materiałów i surowców stosowanych w produkcji - Posługiwania się dokumentacją techniczną i technologiczną	- Diagnozować etapy procesu produkcji o zwiększonym ryzyku powstania nieprawidłowości - Diagnozować przyczyny wadliwej produkcji - Dokonywania oceny poprawności (zgodności z normami) efektów pracy w poszczególnych fazach procesu produkcyjnego - Formułowania zaleceń dotyczących poprawy jakości - Identyfikowania błędów występujących w surowcach, półproduktach i wyrobach - Rozpoznawania momentu w procesie, w którym powstały nieprawidłowości - Wykonywania badań metrologicznych - Wykonywania badań laboratoryjnych - Dokonywania oceny organoleptycznej - Posługiwania się urządzeniami pomiarowymi używanymi na swoim stanowisku pracy	- Dokonywania klasyfikacji jakościowej gotowych wyrobów wg obowiązujących norm i warunków technicznych - Dokonywania oceny jakości gotowego wyrobu za pomocą badań organoleptycznych i laboratoryjnych - Formułowania zalecenia dotyczące poprawy jakości - Identyfikować błędy występujące w wyrobach - Identyfikowania błędów występujących w surowcach, półproduktach i wyrobach - Oceniania zgodność wyrobu z normami - Wykonywania badań metrologicznych - Wykonywania badań laboratoryjnych - Dokonywania oceny organoleptycznej - Posługiwania się urządzeniami pomiarowymi używanymi na swoim stanowisku pracy	- Sporządzania dokumentacji wymaganej przy certyfikacji. - Wykonywania badań metrologicznych - Oceniania wady materiałowe, konstrukcyjne i technologiczne wyrobów - Identyfikowania błędów występujących w wyrobach - Oceniania zgodności wyrobu z normami - Oceniania funkcjonalności, komfortu i bezpieczeństwa wyrobu - Wskazywania przyczyn błędów w wyrobach gotowych

	Sporządzania dokumentacji z przeprowadzonych kontroli	- Rozróżniania materiałów i surowców stosowanych w produkcji - Posługiwanie się dokumentacją techniczną i technologiczną - Sporządzania dokumentacji z przeprowadzonych kontroli	- Rozróżniania materiały i surowce stosowane w produkcji - Posługiwanie się dokumentacją techniczną i technologiczną - Posługiwanie się normami klasyfikacji wyrobów gotowych - Sporządzania dokumentację z przeprowadzonych kontroli	
WIEDZA	- Zasady przeprowadzania badań organoleptycznych i laboratoryjnych - Metody badania parametrów produktu - Normy dotyczące jakości materiałów i wyrobów gotowych - Właściwości i wymagana stawiane materiałom używanym w produkcji - Zagadnienia związane z kontrolą dostaw surowców - Parametry i właściwości materiałów wykorzystywanych w procesie produkcyjnym	- Szczegółowy przebieg procesu produkcji poszczególnych asortymentów wyrobów gotowych - Metodologię i trendy w zarządzaniu jakością - Zasady przeprowadzania badań organoleptycznych i laboratoryjnych - Metody badania parametrów produktu - Normy dotyczące jakości materiałów i wyrobów gotowych - Wymagania dot. materiałów, wyrobów gotowych, stosowanych technologii - Technologię produkcji - Parametry i właściwości materiałów wykorzystywanych w procesie produkcyjnym	- Metodologię i trendy w zarządzaniu jakością - Zasady przeprowadzania badań organoleptycznych i laboratoryjnych - Metody badania parametrów produktu - Metody kontroli jakości gotowych wyrobów - Normy dotyczące jakości materiałów i wyrobów gotowych - Normy klasyfikacji wyrobów gotowych - Zasady przeprowadzania kontroli jakości wyrobów - Technologię produkcji - Parametry i właściwości materiałów wykorzystywanych w procesie produkcyjnym - Cechy wyrobów decydujące o ich przydatności - Wymagania dot. funkcjonalności, komfortu i bezpieczeństwa produktu	- Wymagania dot. funkcjonalności, komfortu i bezpieczeństwa produktu - Normy dotyczące jakości materiałów i wyrobów gotowych - Procedury certyfikacji - Wymagania dot. materiałów, wyrobów gotowych, stosowanych technologii - Przepisy prawa dotyczące certyfikacji - Metody badania parametrów produktu - Właściwości i wymagana stawiane materiałom używanym w produkcji - Przepisy dotyczące bezpieczeństwa produktów - Błędy wynikające z projektowania materiałowo – konstrukcyjnego - Rodzaje i właściwości materiałów podstawowych i pomocniczych - Technologię produkcji

				– Zasady konstrukcji wyrobów – Zasady znakowania wyrobów – Wymagania dot. wyrobów w zależności od przeznaczenia (np.. produkty dla dzieci, medyczne, robocze)
--	--	--	--	---

Grupa procesów: marketing/sprzedaż

PROCES	Prezentacja wyrobu	Doradztwo/stylizacja
UMIEJĘTNOŚCI	– Aranżowania przestrzeni wystawowej i sprzedażowej salonów odzieżowych – Dobierania metod promocji kolekcji wyrobów odzieżowych – Formułowania przekazu marketingowego i medialnego – Kontraktowania kolekcji wyrobów odzieżowych – Negocjowania warunków porozumień – Opracowywania koncepcji sprzedaży internetowej wyrobów odzieżowych – Organizowania i obsługi stoiska w czasie targów i wystaw – Organizowania pokazów mody – Informowania o właściwościach i cechach funkcjonalnych i użytkowych produktów i materiałów wykorzystanych do ich produkcji	– Adaptowania trendów mody oraz zasady doboru stylizacji do potrzeb i upodobań klienta – Analizowania oferty sprzedażowej pod kątem potrzeb klienta – Analizowania sylwetki z uwzględnieniem zalet i mankamentów – Analizowania trendów w modzie – Dobierania elementów stylizacji z uwzględnieniem potrzeb i preferencji klienta oraz aktualnych trendów w modzie – Dokonywania pomiarów i określania proporcji sylwetki – Doradzania klientowi w wyborze elementów stylizacji – Doradzania w zakresie kolorów, fasonów pasujących do typu sylwetki, typu urody oraz upodobań klienta – Identyfikowania potrzeb klienta – Identyfikowania upodobań oraz osobistych barier i zahamowań klienta – Informowania klienta o właściwościach materiałów i cechach funkcjonalnych odzieży – Komponowania zestawów ubrań – tworzenia stylizacji

		– Motywowania do zmiany stylu, przełamywać bariery klienta – Objaśniania oznaczeń na metkach
WIEDZA	– Zasady doboru przekazu (forma przekazu, rodzaj mediów) w zależności od grupy docelowej – Metody i kanały dystrybucji wyrobów odzieżowych – Instrumenty promocji stosowane na rynku mody – Potrzeby grup docelowych klientów – Parametry i właściwości materiałów wykorzystywanych w procesie produkcyjnym – Cechy funkcjonalne odzieży i dodatków – Cechy wyrobów decydujące o ich przydatności	– Aktualne trendy w modzie – Aktualny asortyment sklepów odzieżowych i obuwniczych – Budowa i proporcje różnych typów sylwetek – Linie ubioru dla sylwetek klasycznych i nietypowych – Sposoby podkreślania walorów urody – Style w ubiorze – Typy i proporcje sylwetek – Zagadnienia z zakresu socjologii i psychologii – Zasady doboru fasonu odzieży do sylwetki – Zasady doboru stylizacji na różne okazje (dress code) – Zasady i metody optycznej korekty mankamentów sylwetki – Zasady kompozycji ubioru – Zasady łączenia i harmonizacji kolorów – Zasady przeprowadzania analizy kolorystycznej dla osoby – Cechy funkcjonalne odzieży i dodatków – Wymagania dot. funkcjonalności, komfortu i bezpieczeństwa produktu

Grupa procesów: renowacja, naprawa, przeróbki

PROCES	Renowacja, naprawa, przeróbki
UMIEJĘTNOŚCI	– Kalkulowania kosztów realizowanej usługi – Określania celowości przeróbki lub naprawy – Określania zakresu i kosztów przeróbki, renowacji i naprawy – Dokonywania oceny wyrobów przeznaczonych do przeróbki, renowacji lub naprawy

	– Oceniania wad materiałowych, konstrukcyjnych i technologicznych wyrobów – Rozpoznawania wad i uszkodzeń w skórach, materiałach skóropodobnych i tekstyliach – Przestrzegania zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania swoich zadań zawodowych – Obsługiwania maszyn używanych na swoim stanowisku pracy – Posługiwania się narzędziami używanymi na swoim stanowisku pracy – Dobierania metod naprawy i renowacji wyrobów – Dobierania sposobów wykonania przeróbki – Wykonywania renowacji, naprawy lub przeróbki – Identyfikowania rodzajów materiałów w wyrobach przeznaczonych do przeróbki, renowacji i naprawy
WIEDZA	– Zasady kalkulacji kosztów – Błędy wynikające z projektowania materiałowo – konstrukcyjnego – Metody usuwania wad i uszkodzeń w elementach wyrobów – Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych – Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy – Etapy prac związane z przeróbką, renowacją lub naprawą wyrobu – Sposoby usuwania wad w wyrobach – Sposoby poprawy wyglądu materiałów w wyrobach – Parametry i właściwości materiałów wykorzystywanych w procesie produkcyjnym – Właściwości materiałów wpływające na przebieg procesu na swoim stanowisku pracy – Cechy wyrobów decydujące o ich przydatności – Rynek materiałów i dodatków krawieckich

Obszar: produkcja obuwia

Grupa procesów: projektowanie

PROCES	Analiza potrzeb rynku (w zakresie wzornictwa)	Opracowywanie wzorów	Konstruowanie obuwia	Projektowanie technologii wykonania
UMIEJĘTNOŚCI	– Pozyskiwania informacji z różnych źródeł, interpretowania ich, oceniania oraz wnioskowania na ich podstawie – Określania kierunków mody na podstawie analizy żurnali, czasopism, trendbooków, wystaw, pokazów mody – Określania grup docelowych odbiorców – Diagnozowania tendencji rozwojowych rynku – Prowadzenia badań zmierzających do określenia potrzeb odbiorców – Analizowania danych i wyciągania wniosków dotyczących trendów w modzie – Analizowania danych i wyciągania wniosków dotyczących potrzeb odbiorców	– Stosowania specjalistycznego oprogramowanie do projektowania, konstruowania i modelowania form obuwia – Projektowania wyrobów skórzanych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu kolorystyki i kompozycji plastycznej – Projektowania kompozycji układów materiałowych do różnych typów i wzorów obuwia – Stosowania zasad kompozycji plastycznej w projektowaniu obuwia – Wykonywania rysunków plastycznych wyrobów skórzanych – Analizowania danych i wyciągania wniosków dotyczących potrzeb odbiorcy i rynku – Określania kierunków mody na podstawie analizy żurnali,	– Dobierania rodzajów kopyt do produkcji obuwia – Stosowania specjalistycznego oprogramowanie do projektowania, konstruowania i modelowania form obuwia – Wykonywania konstrukcji i modelowanie elementów obuwia – Opracowywania i wykonywania szablonów elementów wyrobu – Wykonywania wzorników do zaprojektowanego wzoru wyrobu – Posługiwania się tabelami pomiarów antropometrycznych – Stopniowania wzorników elementów obuwia w grupach wielkościowych – Oceniania i korygowania dokumentacji po wykonaniu	– Dobierania kopyt do produkcji obuwia – Stosowania specjalistycznego oprogramowanie do projektowania, konstruowania i modelowania form obuwia – Obliczania zużycia materiałów na wykonanie gotowego obuwia – Określania możliwości i opłacalności wykonania wyrobu – Określania norm zużycia materiałów w procesie produkcji obuwia – Dobierania metod rozkroju skór oraz materiałów nieskórzanych – Dobierania metod ścieniania – Dobierania technik montażu w zależności od rodzaju obuwia – Określania technik i metod wykonania poszczególnych elementów obuwia – Określania technik łączenia elementów obuwia – Planowania rozkroju z uwzględnieniem topografii skóry, jej ciągliwości oraz ekonomicznego wykorzystania materiału – Dobierania materiałów podstawowych i pomocniczych do wytwarzania obuwia

	– Diagnozowania i interpretowania insightów konsumentckich	czasopism, trendbooków, wystaw, pokazów mody, – Wprowadzania innowacyjne rozwiązania w zakresie wzornictwa wyrobów obuwniczych	prób technologicznych (pilotażowych) – Analizowania wyników badania prototypu obuwia – Posługiwania się dokumentacją techniczno-technologiczną – Odczytywania i interpretowania projektów plastycznych obuwia – Wykonywania szkiców i rysunków odręcznych obuwia oraz ich części składowych – Sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej obuwia – Stosowania norm, warunków technicznych i innych źródeł informacji w projektowaniu i konstruowaniu obuwia	– Dobierania środków do wykończenia wierzchów i spodów obuwia – Rozpoznawania rodzajów materiałów do produkcji obuwia – Rozpoznawania poszczególnych części układu topograficznego skór – Rozróżniania kierunków ciągłości skór w różnych częściach topograficznych – Sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej obuwia – Stosowania norm, warunków technicznych i innych źródeł informacji w projektowaniu i konstruowaniu obuwia – Określania wymagań technologicznych, rodzajów i gatunków skór, materiałów skóropodobnych, materiałów włókienniczych i tworzyw sztucznych – Określania zasad przeprowadzania i nadzorowania wykonania prób pilotażowych nowych modeli obuwia
--	--	---	---	--

WIEDZA	- Aktualne trendy w modzie - Metodologia prowadzenia badań rynku - Rodzaje, przeznaczenie i właściwości użytkowe obuwia - Sezonowość rynku obuwniczego - Specyfika planowania i prowadzenia działań marketingowych na rynku obuwniczym - Zasady funkcjonowania rynku wyrobów obuwniczych - Specyfika różnych grup odbiorców	- Środki wyrazu plastycznego przy opracowaniu wzorów obuwia - Zasady kompozycji kolorystycznych - Zasady kompozycji plastycznej w projektowaniu obuwia - Rodzaje i zasady użytkowania obuwia - Rodzaje i właściwości materiałów stosowanych w obuwnictwie - Techniki wykonywania rysunków artystycznych, ilustracyjnych, technicznych - Aktualne trendy w modzie - Zasady projektowania i konstrukcji różnych typów obuwia	- Budowa i typy kopyt - Rodzaje i numeracja kopyt - Rozwiązania konstrukcyjno-materiałowo-technologiczne cholewek i podszewek obuwia - Technologia produkcji obuwia - Typy i systemy obuwia - Zasady i metody pobierania miary kończyn dolnych - Zasady konstrukcji i modelowania form obuwia - Zasady projektowania i konstrukcji różnych typów obuwia - Zasady przenoszenia wymiarów stóp na wymiary kopyt - Fizykochemiczne i użytkowe właściwości materiałów - Techniki wykonywania rysunków artystycznych, ilustracyjnych, technicznych - Zasady sporządzania dokumentacji techniczno-technologicznej - Anatomia i fizjologia kończyny dolnej człowieka	- Zasady kalkulacji kosztów - Budowa i typy kopyt - Metody i techniki obróbki elementów obuwia - Metody i techniki wykończenia obuwia - Przebieg procesu technologicznego wytwarzania obuwia - Rozwiązania konstrukcyjno-materiałowo-technologiczne cholewek i podszewek obuwia - Systemy montażu obuwia - Systemy zaciągania cholewek - Technologia produkcji obuwia - Rodzaje i zasady użytkowania obuwia - Zasady projektowania i konstrukcji różnych typów obuwia - Zasady i metody rozkroju elementów obuwia - Zasady konstrukcji obuwia - Budowa histologiczną i topograficzną skóry - Fizykochemiczne i użytkowe właściwości materiałów - Rodzaje i właściwości skór - Zasady sporządzania dokumentacji techniczno-technologicznej
--------	---	---	--	---

Grupa procesów: wytwarzanie

PROCES	Organizacja procesu produkcji	Rozkrój materiałów	Opracowanie spodów i elementów usztywniających
UMIĘJĘTNOŚCI	- Określania warunków klimatycznych w pomieszczeniach produkcyjnych - Planowania przebiegu procesów technologicznych - Planowania rozmieszczenia stanowisk roboczych w procesie produkcji obuwia - Planowania wykorzystania odpadów materiałów wykorzystywanych do produkcji obuwia - Ustalania norm czasu pracy w procesie produkcji obuwia - Dobierania maszyn, narzędzi, urządzeń i technik niezbędnych do realizacji produkcji - Stosowania programów komputerowych wspomagających wykonywanie zadań - Planowania rozkroju z uwzględnieniem topografii skóry, jej ciągłości oraz ekonomicznego wykorzystania materiału - Oceny przydatności surowców do produkcji obuwia - Posługiwania się dokumentacją techniczno-technologiczną - Sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej - Posługiwania się normami, warunkami technicznymi i innymi źródłami informacji w planowaniu produkcji	- Racjonalnego i ekonomicznego wykorzystywania materiału - Dokonywania oceny organoleptycznej skóry - Dokonywania oceny poprawności (zgodności z normami) efektów wykonanej przez siebie pracy - Dokonywania oceny prawidłowości przebiegu wykonywanych przez siebie czynności w procesie technologicznym - Rozpoznawania wad i uszkodzeń w skórach i innych materiałach stosowanych do produkcji obuwia - Przestrzegania zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania swoich zadań zawodowych - Organizowania swojego stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska. - Obsługiwania maszyn używane na swoim stanowisku pracy - Posługiwania się narzędziami i urządzeniami używanym na swoim stanowisku pracy - Regulowania parametrów maszyn stosowanych na swoim stanowisku pracy - Wycinania ręcznego i maszynowego elementów obuwia - Wykonywania rozkroju skór i innych materiałów	- Przestrzegania zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania swoich zadań zawodowych - Obsługiwania maszyn używane na swoim stanowisku pracy - Posługiwania się narzędziami i urządzeniami używanym na swoim stanowisku pracy - Regulowania parametrów maszyn stosowanych na swoim stanowisku pracy - Opracowywania elementów obuwia - Posługiwania się instrukcjami wykonywania operacji technologicznych w procesie produkcji

	- Planowania stanowisk pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska - Sporządzania instrukcji wykonywania operacji technologicznych w procesie produkcji	- Planowania rozkroju z uwzględnieniem topografii skóry, jej ciągłości oraz ekonomicznego wykorzystania materiału - Dokonywania oceny i kompletowania wyciętych elementów według dokumentacji produkcyjnej - Klasyfikowania i dokonywania pomiaru odpadów - Rozpoznawania poszczególnych części układu topograficznego skór - Rozróżniania kierunków ciągłości skór w różnych częściach topograficznych - Rozróżniania rodzajów skór, tworzyw sztucznych i skóropodobnych, wyrobów włókienniczych - Przygotowywania materiału do rozkroju	
WIEDZA	- Kryteria rozmieszczenia stanowisk roboczych w procesie produkcji obuwia - Metody optymalizacji procesów produkcyjnych - Zasady normowania czasu pracy - Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w procesie produkcji - Zastosowanie oraz parametry maszyn występujących w procesie technologicznym - Przebieg procesu technologicznego wytwarzania obuwia - Technologia produkcji obuwia - Rodzaje i właściwości materiałów podstawowych i pomocniczych - Zasady odczytywania dokumentacji techniczno-technologicznej	- Wady i uszkodzenia skór - Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych - Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy - Zasady i metody rozkroju elementów obuwia - Budowa topograficzną skóry - Oznaczenia i symbole stosowane w rysunkach technicznych - Zasady odczytywania dokumentacji techniczno-technologicznej	- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych - Metody i techniki obróbki elementów obuwia - Rodzaje i właściwości materiałów podstawowych i pomocniczych - Oznaczenia i symbole stosowane w rysunkach technicznych - Zasady odczytywania dokumentacji techniczno-technologicznej

PROCES	Szycie/łączenie elementów cholewek	Formowanie i montaż obuwia	Wykańczanie obuwia	Nadzór nad procesem produkcji
UMIEJĘTNOŚCI	- Przestrzegania zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania swoich zadań zawodowych - Obsługiwanie maszyn używanych na swoim stanowisku pracy - Posługiwanie się narzędziami i urządzeniami używanymi na swoim stanowisku pracy - Regulowania parametrów maszyn stosowanych na swoim stanowisku pracy - Posługiwanie się instrukcjami wykonywania operacji technologicznych w procesie produkcji - Zszywania elementów cholewki zgodnie z projektem technicznym	- Przestrzegania zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania swoich zadań zawodowych - Obsługiwanie maszyn używanych na swoim stanowisku pracy - Posługiwanie się narzędziami i urządzeniami używanymi na swoim stanowisku pracy - Regulowania parametrów maszyn stosowanych na swoim stanowisku pracy - Łączenia elementów obuwia - Przygotowywania elementów cholewki do zaciągania - Wykonywania montażu obuwia różnymi technikami - Zaciągania i formowania cholewki na kopycie ręcznie lub maszynowo - Posługiwanie się instrukcjami wykonywania operacji technologicznych w procesie produkcji	- Przestrzegania zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania swoich zadań zawodowych - Obsługiwanie maszyn używanych na swoim stanowisku pracy - Posługiwanie się narzędziami i urządzeniami używanymi na swoim stanowisku pracy - Regulowania parametrów maszyn stosowanych na swoim stanowisku pracy - Wykonywania operacji wykańczania obuwia różnymi technikami - Posługiwanie się instrukcjami wykonywania operacji technologicznych w procesie produkcji	- Kierowania wykonaniem przydzielonych zadań - Nadzorowania procesów produkcji obuwia - Zarządzania zespołem pracowniczym - Diagnozowania przyczyn wadliwej produkcji - Dokonywania oceny poprawności (zgodności z normami) efektów pracy w poszczególnych fazach procesu produkcyjnego - Oceny jakości wykonania przydzielonych zadań - Nadzorowania stosowania zasad kontroli międzyoperacyjnej na poszczególnych stanowiskach w procesie produkcji - Rozpoznawania wad i uszkodzeń w materiałach do produkcji - Nadzorowania przestrzegania zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska przez podległych pracowników - Posługiwanie się dokumentacją projektowo-materiałowo-technologiczną w zakresie

				umożliwiającym nadzór nad procesem produkcji – Rozróżniania rodzajów skór, tworzyw sztucznych i skóropodobnych, wyrobów włókienniczych
WIEDZA	– Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych – Rodzaje połączeń elementów cholewek – Właściwości i rodzaj elementów składowych cholewki obuwia – Rodzaje i właściwości materiałów podstawowych i pomocniczych – Oznaczenia i symbole stosowane w rysunkach technicznych – Zasady odczytywana dokumentacji techniczno-technologicznej	– Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych – Systemy montażu obuwia – Systemy zaciągania cholewek – Rodzaje i właściwości materiałów podstawowych i pomocniczych – Oznaczenia i symbole stosowane w rysunkach technicznych – Zasady odczytywana dokumentacji techniczno-technologicznej – Budowa i typy kopyt – Zasady zaciągania i formowania cholewek obuwia na kopycie	– Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych – Rodzaje i właściwości materiałów podstawowych i pomocniczych – Metody i techniki wykończenia obuwia – Oznaczenia i symbole stosowane w rysunkach technicznych – Zasady odczytywana dokumentacji techniczno-technologicznej	– Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w procesie produkcji – Zastosowanie oraz parametry maszyn występujących w procesie technologicznym – Przebieg procesu technologicznego wytwarzania obuwia – Technologia produkcji obuwia – Rodzaje i właściwości materiałów podstawowych i pomocniczych – Zasady odczytywana dokumentacji techniczno-technologicznej

Grupa procesów: zapewnianie jakości

PROCES	Zapewnienie jakości surowców	Zapewnienie jakości w procesie produkcji	Zapewnienie jakości wyrobu gotowego	Certyfikacja wyrobów
UMIEJĘTNOŚCI	- Oceny jakości materiałów stosowanych do produkcji obuwia - Oceny przydatności skór z wadami i uszkodzeniami do wytwarzania obuwia - Określania właściwości materiałów i półproduktów na podstawie badań laboratoryjnych - Określania wymagań jakościowych skór, materiałów skóropodobnych, materiałów włókienniczych i tworzyw sztucznych przeznaczonych do produkcji - Rozpoznawania wad i uszkodzeń w skórach i innych materiałach stosowanych do produkcji obuwia - Dobierania urządzeń i aparatury stosowanej do oznaczania właściwości materiałów - Rozróżniania rodzajów skór, tworzyw sztucznych i skóropodobnych, wyrobów włókienniczych - Interpretowania i analizowania wyników badań metrologicznych	- Diagnozowania przyczyn wadliwej produkcji - Określania metod badań do oznaczania półproduktów - Określania norm, instrukcji i metodyk w kontroli międzyoperacyjnej - Określania właściwości materiałów i półproduktów na podstawie badań laboratoryjnych - Przeprowadzania kontroli międzyoperacyjnej w kolejnych etapach produkcji - Nadzorowania stosowania zasad kontroli międzyoperacyjnej na poszczególnych stanowiskach w procesie produkcji - Dobierania urządzeń i aparatury stosowanej do oznaczania właściwości materiałów - Rozróżniania rodzajów skór, tworzyw sztucznych i skóropodobnych, wyrobów włókienniczych - Interpretowania i analizowania wyników badań metrologicznych	- Przeprowadzania badań metrologicznych wyrobów gotowych - Analizowania wyników badań i opracowywania wniosków - Określania właściwości wyrobów na podstawie badań laboratoryjnych - Oceny wad materiałowych, konstrukcyjnych i technologicznych wyrobów - Identyfikowania błędów występujących w wyrobach - Oceny zgodności wyrobu z normami - Posługiwanie się normami do określania właściwości materiałów - Posługiwanie się dokumentacją techniczno-technologiczną	- Sporządzania dokumentacji wymaganej przy certyfikacji. - Wykonywania badań metrologicznych - Oceny wad materiałowych, konstrukcyjnych i technologicznych wyrobów - Identyfikowania błędów występujących w wyrobach - Oceny zgodności wyrobu z normami - Oceny funkcjonalności, komfortu i bezpieczeństwa wyrobu

	- Formułowania zaleceń dot. poprawy jakości - Analizowania wyników badań i opracowywania wniosków - Posługiwania się normami do określania właściwości materiałów - Posługiwania się dokumentacją techniczno-technologiczną	- Formułowania zaleceń dot. poprawy jakości - Analizowania wyników badań i opracowywania wniosków - Posługiwania się normami do określania właściwości materiałów - Posługiwania się dokumentacją techniczno-technologiczną		
WIEDZA	- Metody badania skór organoleptyczne i laboratoryjne - Metody badań właściwości materiałów - Normy dotyczące jakości materiałów i wyrobów gotowych - Wady i uszkodzenia skór - Zasady przeprowadzania badań organoleptycznych i laboratoryjnych - Zasady przeprowadzania kontroli jakości - Technologia produkcji obuwia - Budowa histologiczna i topograficzna skóry - Rodzaje i właściwości materiałów podstawowych i pomocniczych	- Metody badania skór organoleptyczne i laboratoryjne - Metody badań właściwości materiałów - Normy dotyczące jakości materiałów i wyrobów gotowych - Wady i uszkodzenia skór - Zasady przeprowadzania badań organoleptycznych i laboratoryjnych - Zasady przeprowadzania kontroli jakości - Technologia produkcji obuwia - Budowa histologiczna i topograficzna skóry - Rodzaje i właściwości materiałów podstawowych i pomocniczych	- Metody kontroli jakości gotowych wyrobów - Technologia produkcji obuwia - Rodzaje i zasady użytkowania obuwia - Budowa histologiczna i topograficzna skóry - Rodzaje i właściwości materiałów podstawowych i pomocniczych - Podstawy anatomii i fizjologii stopy	- Wymagania dot. funkcjonalności, komfortu i bezpieczeństwa produktu - Normy dotyczące jakości materiałów i wyrobów gotowych - Procedury certyfikacji obuwia - Wymagania dot. materiałów, wyrobów gotowych, stosowanych technologii - Przepisy prawa dotyczące certyfikacji - Metody badania parametrów produktu - Właściwości i wymagania stawiane materiałom używanym w produkcji - Przepisy dotyczące bezpieczeństwa produktów - Błędy wynikające z projektowania materiałowo – konstrukcyjnego - Rodzaje i właściwości materiałów podstawowych i pomocniczych - Technologia produkcji obuwia - Zasady konstrukcji obuwia

				– Rodzaje i budowa różnych typów obuwia – Asortymenty, wielkość i numeracje obuwia – Zasady znakowania obuwia – Wymagania dot. obuwia w zależności od przeznaczenia obuwia (np.. obuwie dla dzieci, ortopedyczne, robocze) – Podstawy anatomii i fizjologii stopy
--	--	--	--	---

Grupa procesów: marketing/sprzedaż

PROCES	Prezentacja wyrobu	Doradztwo/stylizacja
UMIĘJĘTNOŚCI	– Aranżowania przestrzeni wystawowej i sprzedażowej salonów obuwniczych – Dobierania metod promocji wyrobów – Formułowania przekazu marketingowego i medialnego – Negocjowania warunków porozumień – Opracowywania koncepcji sprzedaży internetowej obuwia – Organizowania i obsługi stoiska w czasie targów i wystaw – Organizowania pokazów i prezentacji – Informowania o właściwościach i cechach funkcjonalnych i użytkowych produktów i materiałów wykorzystanych do produkcji	– Rozróżniania rodzajów skór, tworzyw sztucznych i skóropodobnych, wyrobów włókienniczych – Rozpoznawania różnych rodzajów skór obuwiowych – Rozpoznawania materiały, z których wykonane jest obuwie – Odczytywania oznakowania obuwia – Rozpoznawania typowych wad i zniekształceń stóp – Dobierania butów do stylizacji – Identyfikowania potrzeby klienta
WIEDZA	– Zasady doboru przekazu (forma przekazu, rodzaj mediów) w zależności od grupy docelowej – Metody i kanały dystrybucji wyrobów – Instrumenty promocji stosowane na rynku mody	– Rodzaje i właściwości materiałów stosowanych do produkcji obuwia – Typy i rodzaje obuwia – Części składowe obuwia

– Potrzeby grup docelowych klientów – Parametry i właściwości materiałów wykorzystywanych w procesie produkcyjnym – Cechy funkcjonalne obuwia – Cechy wyrobów decydujące o ich przydatności	– Podstawy technologii produkcji obuwia – Cechy funkcjonalne i użytkowe – Zasady znakowania obuwia – Podstawy anatomii i fizjologii stopy – Aktualne trendy w modzie – Zasady doboru obuwia na różne okazje
--	--

Grupa procesów: renowacja, naprawa, przeróbki

PROCES	Renowacja, naprawa, przeróbki
UMIEJĘTNOŚCI	– Dobierać narzędzia, urządzenia i techniki niezbędne do renowacji lub czyszczenia obuwia – Dobierać materiały i środki do czyszczenia i renowacji obuwia – Rozpoznawać rodzaj i przyczyny uszkodzenia lub zniszczenia obuwia – Rozpoznawać system montażu naprawianego obuwia – Rozpoznawać wady i uszkodzenia skór – Dobierać materiały podstawowe, pomocnicze i dodatki niezbędne do wykonania naprawy – Dokonywać oceny organoleptycznej materiałów oraz wykonanych usług i wyrobów – Oceniać jakość i estetykę wykończenia wykonywanych wyrobów i usług – Posługiwać się narzędziami i urządzeniami używanym na swoim stanowisku pracy – Obsługiwać maszyny używane na swoim stanowisku pracy – Przygotowywać uszkodzone obuwie do naprawy – Wykonywać czynności i operacje naprawy obuwia: mocować (przyklejać) oderwany obcas, wymieniać wierzchniki (fleki), wymieniać zdartą zółwkę lub obcas, wymieniać pęknięte spody, wszywać uszkodzony element cholewki, wszywać suwak, rozciągać obuwie – Wykonywać czynności wykończeniowe, nadające estetyczny wygląd naprawianego obuwia – Rozpoznawać różne rodzaje skór obuwiowych – Rozpoznaje materiały, z których wykonane jest obuwie – Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania zadań zawodowych
WIEDZA	– Zasady kalkulacji kosztów – Błędy wynikające z projektowania materiałowo – konstrukcyjnego

	– Metody usuwania wad i uszkodzeń w elementach obuwia – Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych – Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy – Etapy prac związane z przeróbką, renowacją lub naprawą wyrobu – Sposoby usuwania wad w wyrobach – Sposoby poprawy wyglądu materiałów w wyrobach – Parametry i właściwości materiałów wykorzystywanych w procesie produkcyjnym – Właściwości materiałów wpływające na przebieg procesu na swoim stanowisku pracy – Cechy wyrobów decydujące o ich przydatności – Systemy montażu obuwia – Rodzaje i zasady użytkowania obuwia. – Rodzaje i właściwości materiałów stosowanych w obuwnictwie – Metody i techniki napraw obuwia
--	--

Obszar: włókiennictwo

Grupa procesów: projektowanie

PROCES	Analiza potrzeb rynku (w zakresie wzornictwa lub nowych technologii)	Opracowywanie wzorów	Opracowywanie nowych materiałów lub nowych zastosowań (innowacje)	Projektowanie techniczne wyrobu
UMIEJĘTNOŚĆ	– Pozyskiwać informacje z różnych źródeł, interpretować je, oceniać oraz wnioskować na ich podstawie – Wykorzystać dostępne wyniki badań oraz korzystać z	– Wykorzystywać najnowsze programy komputerowe do projektowania wyrobów włókienniczych – Stosować zasady projektowania plastycznego wyrobów	– Prowadzić badania wdrożeniowe i rozwojowe w dziedzinie włókiennictwa – Przedstawiać koncepcję badań, przewidywane rezultaty, ich wpływ i korzyści	– Opracowywać normy zużycia surowców, półproduktów włókienniczych, barwników oraz środków pomocowych – Dobierać metody badania liniowych i płaskich wyrobów włókienniczych

międzynarodowego dorobku naukowego – Tworzyć prognozy rozwoju w obszarze prowadzonych badań – Przewidywać tendencje rozwojowe rynku włókienniczego – Prowadzić badania zmierzające do określenia zapotrzebowania na innowacje włókiennicze w różnych dziedzinach (np. medycyna, budownictwo, przemysł odzieżowy, wzornictwo) – Analizować dane i wyciągać wnioski dotyczące potrzeb rozwojowych rynku/sektora – Określać grupy docelowe odbiorców innowacji, diagnozować jej potrzeby	– Analizować dane i wyciągać wnioski dotyczące potrzeb odbiorcy – Przewidywać trendy we wzornictwie wyrobów włókienniczych – Dobierać zestawienia kolorystyczne do projektu plastycznego – Projektować układ splotów tkanin i dzianin	– Formułować zagadnienia badawcze z zakresu innowacyjnych materiałów i technologii wytwarzania wyrobów włókienniczych związanych z zastosowaniem innowacyjnych technologii i określania możliwości w zakresie swojej specjalizacji – Określać grupy docelowe odbiorców innowacji, diagnozować jej potrzeby – Analizować dane i wyciągać wnioski dotyczące potrzeb odbiorcy – Uwzględniać potrzeby odbiorcy w realizowanych projektach – Analizować dane i wyciągać wnioski dotyczące potrzeb rozwojowych rynku/sektora – Analizować wyniki badań projektowych, wdrożeniowych i rozwojowych w branży włókienniczej i odzieżowej – Diagnozować oraz interpretować bariery rozwoju – Pozyskiwać informacje z różnych źródeł, interpretować je, oceniać oraz wnioskować na ich podstawie – Rozwiązywać złożone problemy badawcze	– Opracowywać standardy użytkowe wyrobów włókienniczych w zależności od ich budowy i składu surowcowego – Opracowywać standardy użytkowe wyrobów włókienniczych w zależności od ich wykończenia – Dobierać metody i techniki do operacji technologicznych w procesie produkcyjnym – Określać parametry procesów i operacji techniczno-technologicznych produkcji wyrobów włókienniczych – Określać warunki klimatyczne magazynowania surowców, półfabrykatów, wyrobów włókienniczych – Stosować zasady projektowania technicznego wyrobów – Dobierać surowce do projektowanego wyrobu włókienniczego spełniające założone parametry użytkowe – Opracowywać dokumentację konserwowania wyrobów włókienniczych – Opracowywać dokumentację mechanicznej i chemicznej obróbki surowców i wyrobów włókienniczych
--	--	--	---

			- Konstruować oraz testować w środowisku użytkowników prototypy innowacji - Wykorzystywać najnowsze teorie i metody badawcze	- Opracowywać dokumentację dotyczącą struktury, technologii wytwarzania i badania wyrobów włókienniczych - Sporządzać dokumentację techniczną - Sporządzać rysunki techniczne wyrobów - Analizować dane i wyciągać wnioski dotyczące potrzeb odbiorcy - Wykorzystywać najnowsze programy komputerowe do projektowania wyrobów włókienniczych - Wykorzystywać programy wspomagające przygotowanie produkcji - Wdrażać do produkcji nowe rozwiązania organizacyjne i produkcyjne
WIEDZA	- Metodologię prowadzenia badań rynku - Innowacje techniczno-technologiczne w branży włókienniczej - Procesy techniczno-technologiczne produkcji wyrobów włókienniczych - Rodzaje i właściwości surowców i wyrobów włókienniczych - Specyfikę planowania i prowadzenia działań	- Aktualne trendy na rynku - Zasady doboru i zestawiania kolorów i wzorów - Zasady sporządzania projektów wyrobów włókienniczych	- Uwarunkowania prawne, ekonomiczne i etyczne działalności naukowej i wykorzystywania własności intelektualnej - Najnowsze teorie i metody badawcze - Wyniki badań oraz międzynarodowy dorobek z zakresu włókiennictwa - Wpływ innych dziedzin nauki na prowadzone badania	- Metody badania właściwości surowców i wyrobów włókienniczych - Normy jakości dla surowców i wyrobów włókienniczych - Zasady kontroli jakości wyrobów włókienniczych - Przepisy i zasady ochrony środowiska dla procesów włókienniczych - Przepisy prawa i zasady dotyczące stosowania i

	marketingowych na rynku wyrobów włókienniczych – Zagadnienia najnowszej technicznej literatury krajowej i światowej w dziedzinie włókiennictwa – Zasady funkcjonowania rynku wyrobów włókienniczych		– Zagadnienia najnowszej technicznej literatury krajowej i światowej w dziedzinie włókiennictwa	przechowywania środków chemicznych – Programy komputerowe do projektowania płaskich wyrobów włókienniczych i odzieżowych – Procesy techniczno-technologiczne produkcji wyrobów włókienniczych – Technologię wytwarzania wyrobów włókienniczych – Zasady projektowania wyrobów włókienniczych – Rodzaje i właściwości surowców i wyrobów włókienniczych – Właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych – Właściwości i zastosowanie włókien tekstylnych – Receptury dla procesów chemicznych – Zasady opracowywania dokumentacji dotyczącej mechanicznej i chemicznej obróbki surowców i wyrobów włókienniczych – Zasady opracowywania dokumentacji dotyczącej struktury, technologii wytwarzania i badania wyrobów włókienniczych – Zasady sporządzania projektów wyrobów włókienniczych
--	---	--	---	--

Rada ds. Kompetencji

PRZEMYSŁ MODY
I INNOWACYJNE TEKSTYLIA

„Rada Sektorowa ds. Kompetencji Sektora Przemysłu Mody i Innowacyjnych Tekstyliów”
Projekt finansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Oś priorytetowa
II - Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.12
Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych

				– Zasady sporządzania rysunku technicznego
--	--	--	--	--

Grupa procesów: wytwarzanie

PROCES	Przygotowanie surowca do produkcji	Wytwarzanie liniowych wyrobów włókienniczych (obsługa maszyn)	Wytwarzanie płaskich wyrobów włókienniczych – tkanin (obsługa maszyn)
UMIEJĘTNOŚCI	- Dokonywać oceny jakości surowców włókienniczych - Stosować narzędzia używane na swoim stanowisku pracy - Rozróżniać techniki wytwarzania surowców i wyrobów włókienniczych - Przygotowywać surowce włókiennicze zgodnie ze zleceniem produkcyjnym - Rozróżniać surowce włókiennicze - Odczytywać z instrukcji wykonawczych parametry niezbędne do wykonywania pracy na swoim stanowisku	- Dokonywać oceny poprawności (zgodności z normami) efektów wykonanej przez siebie pracy - Monitorować parametry procesu produkcji wpływające na jakość wytwarzanego wyrobu włókienniczego - Przewidywać zagrożenia wynikające z pracy obsługiwanych przez siebie maszyn - Organizować swoje stanowisko pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż, ochrony środowiska - Monitorować stan techniczny obsługiwanej maszyny - Obsługiwać maszyny i urządzenia używane na swoim stanowisku pracy - Regulować parametry procesu technologicznego realizowanego na swoim stanowisku pracy - Rozpoznawać systemy przędzenia surowców włókienniczych - Odczytywać z instrukcji wykonawczych parametry niezbędne do wykonywania pracy na swoim stanowisku - Wypełniać dokumentację wykonanej przez siebie produkcji	- Dokonywać oceny poprawności (zgodności z normami) efektów wykonanej przez siebie pracy - Likwidować błędy w wytwarzanych wyrobach - Odczytywać i interpretować wskazania paneli sterujących i urządzeń kontrolnych maszyn - Organizować swoje stanowisko pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż, ochrony środowiska - Przewidywać zagrożenia wynikające z pracy obsługiwanych przez siebie maszyn - Monitorować stan techniczny obsługiwanej maszyny - Obsługiwać maszyny i urządzenia używane na swoim stanowisku pracy - Regulować parametry procesu technologicznego realizowanego na swoim stanowisku pracy - Regulować napięcia osnowy i wątku - Wiązać węzły tkackie - Rozróżniać surowce włókiennicze - Odczytywać rysunki splotów tkackich - Odczytywać z instrukcji wykonawczych parametry niezbędne do wykonywania pracy na swoim stanowisku

			– Wypełniać dokumentację wykonanej przez siebie produkcji
WIEDZA	– Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż, ochrony środowiska w zakresie wykonywanych przez siebie zadań zawodowych – Normy jakości dla surowców i wyrobów włókienniczych – Zasady oznaczania liniowych wyrobów włókienniczych – Nazwy handlowe liniowych wyrobów włókienniczych – Rodzaje przędz stosowanych do wytwarzania wyrobów włókienniczych	– Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż, ochrony środowiska w zakresie wykonywanych przez siebie zadań zawodowych – Zasady postępowania z odpadami produkcyjnymi – Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy – Systemy przędzenia surowców włókienniczych – Rodzaje przędz stosowanych do wytwarzania wyrobów włókienniczych – Parametry i właściwości surowców i wyrobów włókienniczych w stopniu umożliwiającym wykonanie pracy na swoim stanowisku – Zasady dokumentowania wykonanej przez siebie produkcji	– Rodzaje błędów występujących w produkcji tkanin, przyczyny ich powstawania i sposoby ich usuwania – Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż, ochrony środowiska w zakresie wykonywanych przez siebie zadań zawodowych – Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy – Parametry i właściwości surowców i wyrobów włókienniczych w stopniu umożliwiającym wykonanie pracy na swoim stanowisku – Rodzaje węzłów tkackich dla przędz elastycznych i nieelastycznych – Budowę wyrobów włókienniczych w zakresie umożliwiającym wykonanie pracy na swoim stanowisku – Rodzaje liniowych wyrobów włókienniczych stosowanych do wytwarzania tkanin – Zasady dokumentowania wykonanej przez siebie produkcji

PROCES	Wytwarzanie płaskich wyrobów włókienniczych – dzianin (obsługa maszyn)	Wykończanie wyrobów włókienniczych (obsługa maszyn)	Nadzór nad procesem produkcji
UMIEJĘTNOŚCI	– Dokonywać oceny poprawności (zgodności z normami) efektów wykonanej przez siebie pracy – Likwidować błędy w wytwarzanych wyrobach – Odczytywać i interpretować wskazania paneli sterujących i urządzeń kontrolnych maszyn – Organizować swoje stanowisko pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż, ochrony środowiska – Monitorować stan techniczny obsługiwanej maszyny – Obsługiwać maszyny i urządzenia używane na swoim stanowisku pracy – Regulować parametry procesu technologicznego realizowanego na swoim stanowisku pracy – Rozróżniać surowce włókiennicze – Odczytywać z instrukcji wykonawczych parametry niezbędne do wykonywania pracy na swoim stanowisku – Wypełniać dokumentację wykonanej przez siebie produkcji – Odczytywać rysunki splotów podstawowych i pochodnych dzianin	– Dokonywać oceny poprawności (zgodności z normami) efektów wykonanej przez siebie pracy – Monitorować parametry procesu produkcji wpływające na jakość wytwarzanego wyrobu włókienniczego – Odczytywać i interpretować wskazania paneli sterujących i urządzeń kontrolnych maszyn – Organizować swoje stanowisko pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż, ochrony środowiska – Monitorować stan techniczny obsługiwanej maszyny – Obsługiwać maszyny i urządzenia używane na swoim stanowisku pracy – Regulować parametry procesu technologicznego realizowanego na swoim stanowisku pracy – Dozować środki chemiczne do maszyn i urządzeń zgodnie z recepturą – Rozróżniać środki chemiczne stosowane w procesach wykonywanych na swoim stanowisku pracy	– Nadzorować stosowanie zasad kontroli utrzymania maszyn w ruchu – Delegować zadania zgodnie z kompetencjami i predyspozycjami członków zespołu – Kontrolować wykonanie zadań przez podległych pracowników – Organizować oraz przydzielać pracę i zadania zespołom pracowników – Przeprowadzać instruktaż stanowiskowy dla pracowników – Rozliczać nadzorowaną produkcję – Rozwiązywać konflikty i motywować pracowników – Wdrażać do produkcji nowe rozwiązania organizacyjne i produkcyjne – Zarządzać podległymi zespołami – Dokonywać oceny prawidłowości przebiegu nadzorowanego procesu technologicznego – Korygować nieprawidłowości przebiegu nadzorowanego procesu technologicznego – Analizować przyczyny powstawania zakłóceń procesów produkcyjnych i wdrażać środki zaradcze – Kontrolować zabezpieczenia elementów ruchomych maszyn – Nadzorować przestrzeganie zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska przez podległych pracowników

		– Odczytywać z instrukcji wykonawczych parametry niezbędne do wykonywania pracy na swoim stanowisku – Korzystać z receptur dla procesów chemicznych prowadzonych na swoim stanowisku pracy – Wypełniać dokumentację wykonanej przez siebie produkcji	– Nadzorować stosowanie środków chemicznych zgodnie z zaleceniami zawartymi w kartach bezpieczeństwa – Planować organizację stanowisk pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż, ochrony środowiska – Nadzorować stosowanie przepisów prawa i norm zakładowych dot. postępowania z odpadami powstałymi w procesie wytwarzania wyrobów włókienniczych – Nadzorować eksploatację maszyn i urządzeń będących na wyposażeniu zakładu produkcyjnego – Regulować pracę maszyn i urządzeń zgodnie z wytycznymi zapisanymi w warunkach techniczno-technologicznych – Rozpoznawania i korygowania nieprawidłowości występujących podczas pracy maszyn i urządzeń w nadzorowanym procesie technologicznym – Wykorzystywać programy wspomagające przygotowanie produkcji – Opracowywać instrukcje technologiczne i stanowiskowe – Sporządzać dokumentację techniczną – Opracowywać dokumentację dotyczącą przebiegu procesu produkcji – Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną procesu produkcji
WIEDZA	– Rodzaje błędów występujących w produkcji dzianin, przyczyny ich powstawania i sposoby ich usuwania – Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż, ochrony środowiska w zakresie	– Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż, ochrony środowiska w zakresie wykonywanych przez siebie zadań zawodowych	– Sposoby rozliczania produkcji – Zasady organizowania pracy zespołów – Zasady skutecznego motywowania pracowników – Przepisy i zasady ochrony środowiska dla procesów włókienniczych

	wykonywanych przez siebie zadań zawodowych – Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy – Parametry i właściwości surowców i wyrobów włókienniczych w stopniu umożliwiającym wykonanie pracy na swoim stanowisku – Sploty podstawowe i pochodne dzianin – Budowę wyrobów włókienniczych w zakresie umożliwiającym wykonanie pracy na swoim stanowisku – Rodzaje liniowych wyrobów włókienniczych stosowanych do wytwarzania dzianin – Zasady dokumentowania wykonanej przez siebie produkcji	– Procedury zakładowe dotyczące stosowania i przechowywania środków chemicznych – Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy – Zasady chemicznej obróbki wyrobów włókienniczych – Parametry i właściwości surowców i wyrobów włókienniczych w stopniu umożliwiającym wykonanie pracy na swoim stanowisku – Środki chemiczne stosowane w procesach wykonywanych na swoim stanowisku pracy – Zasady dokumentowania wykonanej przez siebie produkcji	– Przepisy prawa i zasady dotyczące stosowania i przechowywania środków chemicznych – Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w procesach technologicznych – Zasady postępowania z odpadami produkcyjnymi – Techniki komputerowe wspomagające przygotowanie produkcji – Procesy techniczno-technologiczne produkcji wyrobów włókienniczych – Technologię wytwarzania wyrobów włókienniczych – Budowę wyrobów włókienniczych w stopniu niezbędnym do zaplanowania i nadzorowania procesu technologicznego – Parametry i właściwości surowców włókienniczych w stopniu niezbędnym do zaplanowania i nadzorowania procesu technologicznego – Środki chemiczne stosowane w procesach wykonywanych na swoim stanowisku pracy – Dokumentacje techniczno-ruchowe maszyn i urządzeń stosowanych w nadzorowanym procesie technologicznym – Receptury dla procesów chemicznych – Zasady dokumentowania wykonanej produkcji
--	---	---	---

Grupa procesów: zapewnianie jakości

PROCES	Zapewnienie jakości surowców	Zapewnienie jakości w procesie produkcji	Zapewnienie jakości wyrobu gotowego	Certyfikacja wyrobów
UMIEJĘTNOŚCI	- Dokonywać oceny jakości surowców włókienniczych - Stosować narzędzia używane na swoim stanowisku pracy - Dobierać metody badania liniowych i płaskich wyrobów włókienniczych - Pobierać i przygotowywać próbki do badań laboratoryjnych - Analizować wyniki badań laboratoryjnych - Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną - Sporządzać dokumentację z przeprowadzonej kontroli - Wykonywać badania metrologiczne	- Dobierać metody badania liniowych i płaskich wyrobów włókienniczych - Dokonywać oceny prawidłowości przebiegu procesu technologicznego - Opracowywać metody kontroli parametrów technicznych procesów wykańczania i uszlachetniania wyrobów włókienniczych - Opracowywać metody kontroli parametrów technicznych wyrobów włókienniczych - Opracowywać plany kontroli międzyoperacyjnej - Analizować przyczyny powstawania zakłóceń procesów produkcyjnych i wdrażać środki zaradcze - Pobierać i przygotowywać próbki do badań laboratoryjnych - Analizować wyniki badań laboratoryjnych - Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną	- Dobierać metody badania liniowych i płaskich wyrobów włókienniczych - Dokonywać oceny jakości wyrobów włókienniczych - Pobierać i przygotowywać próbki do badań laboratoryjnych - Analizować wyniki badań laboratoryjnych - Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną - Sporządzać dokumentację z przeprowadzonej kontroli - Opracowywać metody kontroli jakości wyrobów włókienniczych - Wykonywać badania metrologiczne	- Sporządzać dokumentację wymaganą przy certyfikacji. - Wykonywać badania metrologiczne - Oceniać wady materiałowe, konstrukcyjne i technologiczne wyrobów włókienniczych - Identyfikować błędy występujące w wyrobach włókienniczych - Oceniać zgodność wyrobu z normami - Oceniać parametry funkcjonalne wyrobu

		– Diagnozować etapy procesu produkcji o zwiększonym ryzyku powstania nieprawidłowości – Sporządzać dokumentację z przeprowadzonej kontroli		
WIEDZA	– Normy jakości dla surowców i wyrobów włókienniczych – Metody badania właściwości surowców i wyrobów włókienniczych – Zasady przeprowadzania kontroli jakości wyrobów włókienniczych – Zasady badań materiałów i wyrobów włókienniczych – Normy zakładowe dotyczące jakości surowców i wyrobów włókienniczych – Rodzaje i właściwości surowców i wyrobów włókienniczych – Właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych – Budowę surowców i wyrobów włókienniczych w stopniu niezbędnym do oceny jakości	– Normy jakości dla surowców i wyrobów włókienniczych – Zasady zarządzania jakością produkcji – Zasady przeprowadzania kontroli jakości wyrobów włókienniczych – Metody badania właściwości surowców i wyrobów włókienniczych – Zasady badań materiałów i wyrobów włókienniczych – Normy jakości dla surowców i wyrobów włókienniczych – Normy zakładowe dotyczące jakości surowców i wyrobów włókienniczych – Rodzaje i właściwości surowców i wyrobów włókienniczych – Właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych – Budowę surowców i wyrobów włókienniczych w stopniu niezbędnym do oceny jakości – Procesy techniczno-technologiczne produkcji wyrobów włókienniczych	– Normy jakości dla surowców i wyrobów włókienniczych – Zasady przeprowadzania kontroli jakości wyrobów włókienniczych – Metody badania właściwości surowców i wyrobów włókienniczych – Zasady badań materiałów i wyrobów włókienniczych – Normy jakości dla surowców i wyrobów włókienniczych – Normy zakładowe dotyczące jakości surowców i wyrobów włókienniczych – Rodzaje i właściwości surowców i wyrobów włókienniczych – Właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych – Budowę surowców i wyrobów włókienniczych w stopniu niezbędnym do oceny jakości	– Rodzaje i właściwości surowców i wyrobów włókienniczych – Normy jakości dla surowców i wyrobów włókienniczych – Procedury certyfikacji wyrobów włókienniczych – Wymagania dot. materiałów, wyrobów gotowych, stosowanych technologii – Przepisy prawa dotyczące certyfikacji – Metody badania parametrów produktu – Właściwości i wymagana stawiane materiałom używanym w produkcji wyrobów włókienniczych – Przepisy dotyczące bezpieczeństwa produktów – Błędy wynikające z projektowania materiałowo – konstrukcyjnego – Zasady znakowania wyrobów włókienniczych

Obszar: produkcja skór

Grupa procesów: organizacja procesu produkcji

PROCES	Planowanie parametrów, metod i technik w procesie obróbki skór	Planowanie przebiegu procesu produkcji - optymalizacja produkcji
UMIEJĘTNOŚCI	– Określać warunki magazynowania skór – Dobierać kolory wybarwień i apretury skór – Dobierać metody konserwacji i magazynowania skór surowych i półproduktów skórzanych – Dobierać metody wykończenia skór w zależności od rodzaju i przeznaczenia asortymentowego skóry – Dobierać metody wyprawiania skór w zależności od rodzaju i przeznaczenia asortymentowego – Dobierać parametry (temperaturę, PH, czas) do poszczególnych etapów procesu technologicznego – Dobierać rodzaj surowca do planowanego asortymentu skór gotowych – Dobierać środki chemiczne i gotowe preparaty do zestawów technologicznych wyprawy skór – Dobierać środki wykończalnicze do wykończania i uszlachetniania różnych asortymentów skór – Opracować receptury sporządzania i dozowania roztworów technologicznych w wyprawie skór – Opracowywać instrukcje warsztatowe – Opracowywać instrukcję użycia gotowego preparatu lub środka chemicznego – Sporządzać dokumentację techniczno-technologiczną – Sporządzać szkice i rysunki techniczne	– Określać kolejności procesów technologicznych – Określać normy zużycia surowców i materiałów pomocniczych na poszczególnych etapach procesu – Określać wielkość partii produkcyjnej uwzględniając przepustowość maszyn i urządzeń – Określać zasoby niezbędne do realizacji procesu technologicznego – Opracowywać przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, oraz przepisy przeciwpożarowe obowiązujące na terenie zakładu produkcyjnego (S – Planować organizację stanowisk pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska. – Dobierać urządzenia i maszyny do chemicznej i mechanicznej obróbki skór – Dobierać urządzenia do transportu skór oraz środków chemicznych pomiędzy stanowiskami pracy w różnych stadiach produkcji – Korzystać z dokumentacji surowcowo-materiałowej i techniczno-technologicznej przy organizacji procesu produkcji wyprawy skór – Opracowywać dokumentację zaopatrzeniową zakupu surowca skózanego i środków chemicznych do produkcji planowanego asortymentu skór – Sporządzać dokumentację techniczno-technologiczną – Sporządzać szkice i rysunki techniczne

WIEDZA	– Zasady projektowania procesów technologicznych – Procesy technologiczne w procesie produkcji skór – Zasady obróbki skór ze względu na ich przeznaczenie asortymentów – Przeznaczenie asortymentowe skór – Budowę histologiczną i chemiczną tkanki skórnej i włosa – Budowę topograficzną skór – Rodzaje i właściwości środków chemicznych i gotowych preparatów do wyprawy skór – Rodzaje i właściwości środków chemicznych przeznaczonych do wykończania i uszlachetniania skór – Zasady doboru surowca i środków pomocniczych do wyprawy skór – Zasady sporządzania rysunku technicznego – Receptury procesów chemicznych wyprawy i wykończenia skór	– Normy zużycia materiałowego w produkcji różnych asortymentów skór – Zasady i metody planowania asortymentowego produkcji skór – Zasady i metody planowania zużycia surowcowo-materiałowego – Zasady normowania i optymalizacji produkcji – Zasady projektowania procesów technologicznych – Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w procesach produkcyjnych – Procesy technologiczne w procesie produkcji skór – Zastosowanie oraz parametry maszyn występujących w procesie technologicznym – Zasady obróbki skór ze względu na ich przeznaczenie asortymentów – Zasady planowania parku maszynowego w zakładzie produkcji skór – Przeznaczenie asortymentowe skór – Zasady sporządzania rysunku technicznego
---------------	--	---

Grupa procesów: organizacja procesu produkcji

PROCES	Przyjęcie skór - klasyfikowanie skór	Przyjęcie skór - magazynowanie/konserwowanie skór	Garbowanie i wstępne przygotowanie skór do wykończenia – obróbka chemiczna	Garbowanie i wstępne przygotowanie skór do wykończenia – obróbka mechaniczna
UMIEJĘTNOŚCI	- Dokonywać oceny jakości i klasyfikować skóry surowe, półfabrykaty i skóry gotowe - Dokonywać oceny organoleptycznej skóry - Dokonywać pomiarów skór (grubość tkanki, powierzchnia, masa) - Rozpoznawać wady i uszkodzenia skór surowych - Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania zadań zawodowych - Posługiwać się urządzeniami pomiarowymi używanymi na swoim stanowisku pracy - Określać właściwości fizyczne skór - Rozróżniać rodzaje skór surowych - Sortować skóry surowe ze względu na przeznaczenie asortymentowe - Posługiwać się normami dotyczącymi jakości skór	- Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania zadań zawodowych - Obsługiwać maszyny urządzenia używane na swoim stanowisku pracy - Stosować zasady konserwowania i przechowywania skór surowych - Przechowywać i transportować środki do konserwacji skór surowych - Rozróżniać środki do konserwacji skór surowych - Prowadzić dokumentację magazynową	- Dokonywać oceny poprawności (zgodności z normami) efektów wykonanej przez siebie pracy - Odczytywać i interpretować wskazania paneli sterujących i urządzeń kontrolnych maszyn - Stosować przepisy prawa i normy zakładowe dot. postępowania ze ściekami i odpadami produkcyjnymi - Stosować zasady i przepisy dotyczące przechowywania i przenoszenia środków chemicznych - Regulować parametry maszyn stosowanych na swoim stanowisku pracy - Obsługiwać maszyny i urządzenia używane na swoim stanowisku pracy - Sporządzać roztwory robocze i zestawy wykończalnicze zgodnie z recepturami i instrukcjami technologicznymi - Obsługiwać urządzenia sterowane komputerowo	- Dokonywać oceny organoleptycznej skóry - Dokonywać oceny poprawności (zgodności z normami) efektów wykonanej przez siebie pracy - Dokonywać oceny prawidłowości przebiegu wykonywanych przez siebie czynności w procesie technologicznym - Stosować przepisy prawa i normy zakładowe dot. postępowania ze ściekami i odpadami produkcyjnymi - Ustawiać parametry pracy maszyn na swoim stanowisku pracy w zależności od rodzaju skóry - Obsługiwać maszyny i urządzenia używane na swoim stanowisku pracy - Posługiwać się narzędziami używanymi na swoim stanowisku pracy - Dokonywać rozkroju półfabrykatów skór na części topograficzne w zależności od

	surowych przeznaczonych na różne asortymenty – Prowadzić dokumentację przebiegu procesu na swoim stanowisku pracy		– Dozować roztwory robocze zgodnie z recepturami i instrukcjami technologicznymi – Rozpoznawać środki chemiczne stosowane do sporządzania roztworów i zestawów technologicznych – Korzystać z receptur dla procesów chemicznych prowadzonych na swoim stanowisku pracy – Odczytywać oraz stosować instrukcje do sporządzania roztworów i zestawów technologicznych – Odczytywać z instrukcji parametry obróbki chemicznej skór – Prowadzić dokumentację przebiegu procesu na swoim stanowisku pracy – Rozpoznawać półprodukty różnych rodzajów skór przeznaczonych do wyprawy	przeznaczenia asortymentowego – Rozpoznawać półprodukty różnych rodzajów skór przeznaczonych do wyprawy – Odczytywać z dokumentacji metody i parametry wyprawiania skór – Posługiwać się normami dot. parametrów skór przeznaczonych na różne asortymenty – Prowadzić dokumentację przebiegu procesu na swoim stanowisku pracy
WIEDZA	– Wady i uszkodzenia skór surowych – Zasady dokonywania oceny jakości skór surowych – Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań	– Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań – Sposoby prowadzenia dokumentacji magazynowej – Metody i techniki konserwowania i magazynowania skór surowych	– Zagrożenia związane z wykonywaniem zadań w procesie wyprawiania skór – Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań	– Przepisy prawa i normy zakładowe dotyczące postępowania ze ściekami i odpadami produkcyjnymi – Zagrożenia związane z wykonywaniem zadań w procesie wyprawiania skór – Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i

	- Rodzaje i zastosowanie przyrządów i urządzeń pomiarowych wykorzystywanych na swoim stanowisku pracy - Budowę topograficzną skór - Przeznaczenie asortymentowe skór - Rodzaje i właściwości skór surowych		- Procesy technologiczne wykonywane na swoim stanowisku pracy - Zasady przygotowywania kąpeli technologicznych do wyprawy skór - Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy - Rodzaje i właściwości środków chemicznych i gotowych preparatów do wyprawy skór - Przepisy prawa i normy zakładowe dotyczące postępowania ze ściekami i odpadami produkcyjnymi	- ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych - Procesy technologiczne wykonywane na swoim stanowisku pracy - Zasady obróbki skór ze względu na ich przeznaczenie asortymentowe - Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku pracy - Budowę topograficzną skór
--	---	--	---	---

PROCES	Suszenie	Uszlachetnianie	Nadzór nad procesem produkcji
UMIEJĘTNOŚCI	- Dokonywać oceny organoleptycznej skóry - Dokonywać oceny poprawności (zgodności z normami) efektów wykonanej przez siebie pracy - Dokonywać oceny prawidłowości przebiegu wykonywanych przez siebie czynności w procesie technologicznym	- Dokonywać oceny poprawności (zgodności z normami) efektów wykonanej przez siebie pracy - Dokonywać oceny prawidłowości przebiegu wykonywanych przez siebie czynności w procesie technologicznym - Ocenić stopień wybarwienia skór - Odczytywać i interpretować wskazania paneli sterujących i urządzeń kontrolnych maszyn	- Dokonywać oceny poprawności (zgodności z normami) efektów pracy w poszczególnych fazach procesu produkcyjnego - Dokonywać oceny poprawności przebiegu procesu technologicznego

- Obsługiwać maszyny i urządzenia używane na swoim stanowisku pracy - Prowadzić dokumentację przebiegu procesu na swoim stanowisku pracy - Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania zadań zawodowych	- Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania zadań zawodowych - Stosować przepisy prawa i normy zakładowe dot. postępowania ze ściekami i odpadami produkcyjnymi - Stosować zasady i przepisy dotyczące przechowywania i przenoszenia środków chemicznych - Ustawiać parametry pracy maszyn na swoim stanowisku pracy w zależności od rodzaju skóry - Obsługiwać maszyny i urządzenia używane na swoim stanowisku pracy - Obsługiwać urządzenia sterowane komputerowo - Posługiwać się narzędziami używanymi na swoim stanowisku pracy - Dokonywać oceny organoleptycznej skóry - Dobierać barwniki do uzyskania pożądanego wybarwienia skóry - Nakładać apretury na skóry - Sporządzać kąpiele barwiące i apretury do wykończania właściwego skór - Stosować różne metody barwienia i uszlachetniania skór - Dozować środki wykończalnicze do wykończania i uszlachetniania różnych asortymentów skór - Rozróżniać rodzaje skór surowych, półfabrykatów skórzanych i skór gotowych - Rozpoznawać środki chemiczne stosowane do sporządzania roztworów i zestawów technologicznych	- Kontrolować parametry (temperaturę, PH, czas) na poszczególnych etapach procesu technologicznego - Korygować przebieg i parametry procesu w zależności od wyników kontroli międzyoperacyjnej - Nadzorować przebieg operacji technologicznych - Przeprowadzać kontrolę międzyoperacyjną w kolejnych etapach wyprawy skór - Nadzorować przestrzeganie prawa i zasad przy sporządzaniu roztworów chemicznych oraz podczas mieszania i dozowania niebezpiecznych chemikaliów - Nadzorować przestrzeganie zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska przez podległych pracowników - Nadzorować stosowanie procedur postępowania ze ściekami i odpadami produkcyjnymi - Obsługiwać urządzenia wentylacji wewnętrznej w pomieszczeniach produkcyjnych - Planować organizację stanowisk pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska. - Przeprowadzać instruktaż na temat bezpiecznej pracy z chemikaliami stosowanymi do wyprawy skór - Regulować i nastawiać parametry maszyn występujących w procesie technologicznym
--	--	--

		– Odczytywać rodzaj i sposób wykończenia skór z dokumentacji technologicznej – Odczytywać oraz stosować instrukcje do sporządzania roztworów i zestawów technologicznych – Prowadzić dokumentację przebiegu procesu na swoim stanowisku pracy	– Korygować parametry procesów technologicznych na podstawie wyników kontroli międzyoperacyjnej – Nadzorować sporządzanie zestawów technologicznych do procesów produkcji – Rozróżniać rodzaje skór surowych, półfabrykatów skórzanych i skór gotowych – Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną w zakresie umożliwiającym nadzór nad procesem technologicznym – Odczytywać z dokumentacji metody i parametry wyprawiania skór – Posługiwać się normami dot. parametrów skór przeznaczonych na różne asortymenty – Prowadzić dokumentację przebiegu procesu technologicznego – Wypełniać dokumentację z przeprowadzonej kontroli międzyoperacyjnej
WIEDZA	– Zagrożenia związane z wykonywaniem zadań w procesie wyprawiania skór – Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych – Procesy technologiczne wykonywane na swoim stanowisku pracy	– Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych – Metody wykończania i uszlachetniania skór – Procesy technologiczne wykonywane na swoim stanowisku pracy – Budowę histologiczną i topograficzną skóry – Przeznaczenie asortymentowe skór – Właściwości fizyczne, wytrzymałościowe i estetyczne okrywy włosowej i tkanki skórnej – Rodzaje i właściwości środków chemicznych przeznaczonych do wykończania i uszlachetniania skór	– Normy dotyczące jakości surowców, półproduktów i skór gotowych – Zasady przeprowadzania kontroli międzyoperacyjnej – Zasady przeprowadzania kontroli procesu – Przepisy prawa i normy zakładowe dotyczące postępowania ze ściekami i odpadami produkcyjnymi – Wpływ procesu realizowanego na stanowisku pracy na środowisk – Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w procesach produkcyjnych – Procesy technologiczne w procesie produkcji skór

			– Zastosowanie oraz parametry maszyn występujących w procesie technologicznym – Metody i techniki konserwowania i magazynowania skór surowych – Metody przygotowania surowca do garbowania – Metody wykończania i uszlachetniania skór – Procesy chemiczne związane z obróbką chemiczną skór – Metody i techniki wyprawiania skór – Zasady obróbki skór ze względu na ich przeznaczenie asortymentowe – Budowę histologiczną i topograficzną skóry – Przeznaczenie asortymentowe skór – Rodzaje i właściwości skór surowych, półfabrykatów skórzanych i skór wyprawionych – Rodzaje i właściwości środków chemicznych i gotowych preparatów do wyprawy skór – Rodzaje i właściwości środków chemicznych przeznaczonych do wykończania i uszlachetniania skór – Opisy i instrukcje technologiczne dotyczące produkcji różnych asortymentów skór – Zasady prowadzenia dokumentacji technologicznej i rozliczeniowej wyprawy skór – Zasady sporządzania rysunku technicznego – Receptury procesów chemicznych wyprawy i wykończenia skór
--	--	--	---

Grupa procesów: zapewnianie jakości

PROCES	Zapewnienie jakości w procesie produkcji	Zapewnienie jakości wyrobu gotowego	Certyfikacja wyrobów
UMIEJĘTNOŚCI	– Analizować wyniki kontroli międzyoperacyjnej – Dobierać odczynniki i przyrządy pomiarowe do kontroli międzyoperacyjnej procesów wyprawy skór – Dokonywać oceny poprawności (zgodności z normami) efektów pracy w poszczególnych fazach procesu produkcyjnego – Pobierać i przygotowywać do badań laboratoryjnych próbki półfabrykatów i skór wyprawionych – Pobierać i przygotowywać do badań laboratoryjnych próbki środków chemicznych i roztworów technologicznych – Określać harmonogram, metody i zakres kontroli międzyoperacyjnych – Wykonywać badania laboratoryjne półproduktów skórzanych i skór wyprawionych – Rozpoznawać wady i uszkodzenia skór – Posługiwać się urządzeniami i narzędziami pomiarowymi – Rozróżniać kolejne procesy wyprawiania skór – Rozróżniać metody i techniki wykończania i uszlachetniania skór – Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną w zakresie umożliwiającym kontrolę jakości	– Analizować wyniki badań laboratoryjnych i określić właściwości fizyczne i chemiczne skór wyprawionych – Korzystać z norm jakościowych i czynnościowych odbioru jakościowego skór wyprawionych – Określać przeznaczenie asortymentowe skór na podstawie oceny jakości skóry – Określać przydatność użytkową skór wyprawionych na zaplanowany asortyment – Pobierać i przygotowywać do badań laboratoryjnych próbki półfabrykatów i skór wyprawionych – Pobierać i przygotowywać do badań laboratoryjnych próbki środków chemicznych i roztworów technologicznych – Rozpoznawać wady i uszkodzenia skór wyprawionych – Wykonywać badania laboratoryjne półproduktów skórzanych i skór wyprawionych – Określać właściwości fizyczne skór – Posługiwać się urządzeniami i narzędziami pomiarowymi – Rozróżniać metody i techniki wykończania i uszlachetniania skór	– Sporządzać dokumentację wymaganą przy certyfikacji. – Wykonywać proste badania metrologiczne oraz wstępną ocenę właściwości surowców i wyrobów gotowych

	– Posługiwać się normami dot. parametrów skór przeznaczonych na różne asortymenty – Posługiwać się normami dotyczącymi jakości skór surowych przeznaczonych na różne asortymenty – Wypełniać dokumentację z przeprowadzonej kontroli międzyoperacyjnej	– Określać przeznaczenie asortymentowe półproduktów skórzanych i skór wyprawionych – Rozróżniać rodzaje i asortymenty skór gotowych – Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną w zakresie umożliwiającym kontrolę jakości – Posługiwać się normami dot. parametrów skór przeznaczonych na różne asortymenty	
WIEDZA	– Badania i oznaczenia laboratoryjne w procesach wyprawy skór – Badania i oznaczenia laboratoryjne w procesach wyprawy skór – Metody oceny jakości skór na poszczególnych etapach procesów – Normy dotyczące jakości surowców, półproduktów i skór gotowych – Normy jakościowe i czynnościowe – Wady i uszkodzenia półproduktów i skór wyprawionych – Wady i uszkodzenia skór surowych – Procesy technologiczne w procesie produkcji skór – Wskaźniki kolorymetryczne i przyrządy do oznaczania odczynu roztworów technologicznych i skór – Zasady dokonywania oceny jakości skór surowych, półproduktów i skór gotowych – Zasady pobierania i przygotowywania próbek skór surowych, półfabrykatów, skór wyprawionych i roztworów technologicznych do badań i oznaczeń laboratoryjnych	– Badania i oznaczenia laboratoryjne w procesach wyprawy skór – Badania i oznaczenia laboratoryjne w procesach wyprawy skór – Metody oceny jakości skór na poszczególnych etapach procesów – Normy dotyczące jakości surowców, półproduktów i skór gotowych – Normy jakościowe i czynnościowe – Wady i uszkodzenia półproduktów i skór wyprawionych – Wskaźniki kolorymetryczne i przyrządy do oznaczania odczynu roztworów technologicznych i skór – Zasady dokonywania oceny jakości skór surowych, półproduktów i skór gotowych – Zasady pobierania i przygotowywania próbek skór surowych, półfabrykatów, skór wyprawionych i roztworów technologicznych do badań i oznaczeń laboratoryjnych – Zasady przeprowadzania badań organoleptycznych i laboratoryjnych	– Rodzaje i właściwości surowców i półproduktów i skór gotowych – Normy jakości dla skór – Procedury certyfikacji wyrobów skórzanych – Wymagania dot. materiałów, wyrobów gotowych, stosowanych technologii – Przepisy prawa dotyczące certyfikacji – Metody badania parametrów produktu – Przeznaczenie asortymentowe skór

	- Zasady przeprowadzania badań organoleptycznych i laboratoryjnych - Zasady przeprowadzania kontroli międzyoperacyjnej - Rodzaje i właściwości skór surowych, półfabrykatów skórzanych i skór wyprawionych - Właściwości fizyczne, wytrzymałościowe i estetyczne okrywy włosowej i tkanki skórnej - Budowę histologiczną i chemiczną tkanki skórnej i włosa - Budowę topograficzną skór	- Rodzaje i właściwości skór surowych, półfabrykatów skórzanych i skór wyprawionych - Właściwości fizyczne, wytrzymałościowe i estetyczne okrywy włosowej i tkanki skórnej - Budowę histologiczną i chemiczną tkanki skórnej i włosa - Budowę topograficzną skór	
--	--	---	--

Grupy procesów: utylizacja odpadów, czyszczenie i renowacja skór

PROCES	Utylizacja odpadów	Czyszczenie i renowacja skór
UMIEJĘTNOŚCI	- Analizować wyniki badań laboratoryjnych odpadów i ścieków produkcyjnych - Pobierać i przygotowywać do badań laboratoryjnych próbki odpadów i ścieków produkcyjnych - Wykonywać badania laboratoryjne odpadów i ścieków produkcyjnych - Nadzorować stosowanie procedur postępowania ze ściekami i odpadami produkcyjnymi - Opracowywać przepisy i instrukcje dotyczące postępowania ze ściekami i odpadami produkcyjnymi - Zabezpieczać stałe odpady produkcji garbarskiej przed przedostaniem się ich do środowiska naturalnego - Obsługiwać urządzenia kierujące ścieki poprodukcyjne do odстойników i zbiorników oczyszczalni ścieków	- Rozpoznawać wady i uszkodzenia skór - Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w trakcie wykonywania zadań zawodowych - Posługiwać się narzędziami używanymi na swoim stanowisku pracy - Dobierać metody naprawy i renowacji wyrobów skórzanych - Dobierać sposób mechanicznego czyszczenia lub naprawy uszkodzonego elementu skózanego - Określić metodę chemicznego usunięcia wady lub uszkodzenia skór - Wykonywać mechaniczne i chemiczne operacje usunięcia wady lub uszkodzenia - Dobierać środki chemiczne do naprawy i renowacji skór - Identyfikować rodzaje skór i materiałów w wyrobach przeznaczonych do renowacji

	- Nadzorować utylizację ścieków i odpadów zgodnie z normami, przepisami prawa - Określać zawartość szkodliwych substancji w odpadach produkcyjnych - Nadzorować przestrzeganie w zakładzie norm i przepisów dotyczących ochrony środowiska	- Określać właściwości użytkowe wyrobu przed renowacją - Przygotowywać środki chemiczne i zestawy technologiczne do wykonania renowacji i napraw - Rozpoznawać w wyrobach skórzanych części topograficzne skór z których wykonano wyrób - Rozpoznawać w wyrobach skórzanych skóry pod względem rodzaju, metody wyprawy i sposobu wykończenia
WIEDZA	- Przepisy prawa i normy zakładowe dotyczące postępowania ze ściekami i odpadami produkcyjnymi - Wpływ procesu garbowania na środowisko - Zasady obsługi maszyn używanych na swoim stanowisku prac - Procedury utylizacji odpadów i ścieków z garbarni - Metody oczyszczania ścieków i odpadów z garbarni	- Wady i uszkodzenia wyrobów skórzanych - Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie wykonywanych zadań zawodowych - Zasady przygotowywania roztworów i zestawów czyszczących - Zasady przygotowywania wyrobu lub jego elementów do odnawiania - Właściwości fizyczne, wytrzymałościowe i estetyczne skór - Rodzaje i właściwości środków chemicznych przeznaczonych do konserwacji lub renowacji skór

Zapotrzebowanie pracodawców na kompetencje społeczne

O wartości pracownika dla potencjalnego pracodawcy decydują posiadane przez niego kompetencje. Bardzo często nie są to jednak umiejętności stricte zawodowe, a tzw. miękkie, czyli kompetencje społeczne oraz cechy osobiste kandydatów. Jest to zjawisko, które można obserwować niezależnie od sektora gospodarki, który poddajemy analizie. W serii badań przeprowadzonych na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa w latach 2012-2015⁹, niezależnie od branży, wśród najbardziej pożądanых przez pracodawców kompetencji znajdowały się takie jak: uczciwość, orientacja na klienta, troska o jakość/sumienność, współpraca czy zaangażowanie. Mimo iż niektóre ze wskazanych stwierdzeń trudno traktować jak kompetencje, bo stanowią raczej cechy osoby (jak np. uczciwość), nie ulega wątpliwości, że kompetencje społeczne stanowią istotny czynnik decydujący o przyjęciu kandydata do pracy. Warto zauważyć, że nie są to kompetencje specyficzne, ograniczone do danego zawodu lub grupy zawodów, a transferowalne, tzn. możliwe do wykorzystania na różnych stanowiskach pracy.

Również w sektorze przemysłu mody, kompetencje społeczne są wymieniane przez pracodawców na równi z kompetencjami zawodowymi. Są w większości wskazywane również jako kluczowe do wykonywania poszczególnych zadań zawodowych i pełnienia różnych funkcji zarówno w mniejszych jak i większych przedsiębiorstwach. Kompetencje społeczne zidentyfikowane jako poszukiwane przez pracodawców w sektorze dotyczą następujących obszarów:

1. Kreatywność/Innowacyjność
2. Odpowiedzialność
3. Praca w zespole
4. Komunikacja z otoczeniem

Kreatywność/Innowacyjność	
Charakterystyka grupy kompetencji	Kompetencje poszukiwane przez pracodawców

⁹ http://www.krakow.pl/biznes/17621,artykul,bilans_kompetencji.html dostęp: 10.01.2018

Pracodawcy wskazując na potrzebę bycia kreatywnym/innowacyjnym (nazywaną niekiedy “posiadaniem wyobraźni”), szukają pracowników elastycznie reagujących na zmiany i gotowych do poszukiwania niestandardowych rozwiązań. Są to kompetencje kluczowe dla sektora przemysłu mody charakteryzującego się dużą zmiennością oczekiwań konsumentów. Umiejętność nie tylko podążania za zmieniającymi się trendami, ale również kreowania nowych rozwiązań, zarówno w zakresie stosowanych materiałów jak i projektowania i produkcji wyrobów, warunkuje przetrwanie i rozwój przedsiębiorstwa.	Kreatywne myślenie Elastyczne reagowanie na zmiany Dostosowywanie zachowania do zmieniających się okoliczności Poszukiwanie informacji Gotowość do podnoszenia kompetencji Gotowość do poszukiwania i wdrażania nowych rozwiązań Otwartość na zmiany Gotowość do podejmowania nowych wyzwań Gotowość do realizowania własnych pomysłów
---	---

Odpowiedzialność

Charakterystyka grupy kompetencji	Kompetencje poszukiwane przez pracodawców
Kompetencje społeczne związane z odpowiedzialnym działaniem były wskazywane przez pracodawców jako niezbędne w odniesieniu do większości zadań zawodowych. Wiążą się przede wszystkim z odpowiedzialnością za powierzony sprzęt i materiał, niejednokrotnie bardzo kosztowny. Kolejnym aspektem jest konieczność zapewnienia odpowiedniej jakości wyrobu końcowego, co wymaga od każdej z osób zaangażowanych w proces projektowania i produkcji, gotowości do krytycznej oceny wykonywanej przez siebie pracy. Wskazywana bardzo często cecha taka jak dokładność jest właśnie przemyślanym podchodzeniem do swoich obowiązków zawodowych i bieżącym analizowaniem	Odpowiedzialność za powierzony sprzęt i materiał Gotowość do oceny jakości wykonywanej przez siebie pracy Umiejętność oceny pracy wykonywanej przez podległych pracowników Gotowość do krytycznej oceny własnej pracy Dokładność Sumienność Przestrzeganie tajemnicy zawodowej Przestrzeganie zasad etyki

efektów swoich działań w celu zapewnienia wysokiej jakości. Odpowiedzialność wiąże się również z gotowością do przestrzegania norm prawnych, związanych np. z prawem autorskim czy ochroną środowiska, jak i społecznych i etycznych.	Przewidywanie skutków podejmowanych działań
--	---

Praca w zespole

Charakterystyka grupy kompetencji	Kompetencje poszukiwane przez pracodawców
Kompetencje związane z gotowością do współpracy w ramach zespołu oraz kierowania nim, są kompetencjami bardzo uniwersalnymi, wskazywanymi jako niezbędne przez pracodawców z różnych branż. W sektorze przemysłu mody, gdzie końcowy wyrób jest wynikiem pracy wielu osób, mają szczególne znaczenie. W zależności od stanowiska, w miarę zajmowania wyższej pozycji w strukturze przedsiębiorstwa, pracodawcy wskazywali na konieczność umiejętności pracy w zespole, następnie na samodzielność i gotowość do kierowania zespołem – motywowania i rozwiązywania konfliktów.	Gotowość do budowania relacji i skutecznej współpracy Samodzielność Motywowanie innych do pracy Rozwiązywanie konfliktów w zespole Organizowanie pracy podległego zespołu

Komunikacja z otoczeniem

Charakterystyka grupy kompetencji	Kompetencje poszukiwane przez pracodawców
Kompetencje związane z komunikacją dotyczą dwóch obszarów – relacji biznesowych, z kontrahentami czy ośrodkami naukowo-badawczymi oraz kontaktów z klientami, czyli użytkownikami produkowanych wyrobów. Podkreślić należy zwłaszcza ten drugi obszar, gdyż biorąc pod uwagę kierunki rozwoju sektora, wzrost znaczenia indywidualizacji i konieczność sprostania bardzo specyficznym	Nawiązywanie i budowanie relacji biznesowych Nawiązywanie i utrzymywanie kontaktu z klientem Gotowość do prowadzenia konsultacji z przedstawicielami różnych specjalności

oczekiwaniom klientów, umiejętność budowania relacji w tym zakresie może okazać się kluczowa. Jedną z cech charakterystycznych sektora przemysłu mody jest fakt, iż produkowane wyroby pełnią nie tylko funkcje użytkowe, ale mają wpływ na postrzeganie osoby przez jej otoczenie i budują jej tożsamość. Niezbędna jest więc w tym zakresie umiejętność budowania relacji i zdobycia zaufania, wysokie kompetencje interpersonalne, otwartość i gotowość do wspierania klienta w procesie podejmowania przez niego decyzji.	Aktywne słuchanie Empatia Otwartość na innych ludzi
---	--

Z uwagi na cechę kompetencji społecznych jaką jest transferowalność, tj. możliwość wykorzystania w różnych środowiskach pracy, tym ważniejsze jest ich uwzględnienie w programach kształcenia. Wyposażenie ucznia, a następnie absolwenta w najbardziej pożądane kompetencje takie jak innowacyjność/kreatywność, dbałość o jakość czy kompetencje związane z komunikacją i pracą w zespole, zdecydowanie zwiększa jego szanse na rynku pracy. Z drugiej strony, daje pracodawcom możliwość budowania zespołu, który będzie w stanie elastycznie reagować na pojawiające się wyzwania.

Zapotrzebowanie pracodawców na zawody i kompetencje zawodowe

Odpowiednio wykwalifikowani pracownicy są niezbędnym warunkiem dla rozwoju przedsiębiorstw i całego sektora. Pracodawcy jednoznacznie wskazywali, że trudności ze znalezieniem pracowników są jednym z najpoważniejszych problemów z jakimi się obecnie borykają. Braki kadrowe dotyczą większości stanowisk, przy czym najczęściej zgłaszane są trudności ze znalezieniem pracowników produkcyjnych takich jak szwaczki, obuwnicy, garbarze. Zadania związane z organizacją produkcji i funkcje zarządcze, zwłaszcza w mniejszych przedsiębiorstwach, wykonywane są nierzadko przez samych właścicieli, zatem braki w tym obszarze nie są tak dotkliwe. Natomiast brak możliwości uzupełnienia kadr na stanowiskach niższych, opuszczanych np. przez pracowników przechodzących na emeryturę może powodować konkretne straty związane z niewywiązaniem się z zamówień lub rezygnacją z możliwych do zawarcia kontraktów.

Liczbę zgłaszanych w ramach sieci publicznych służb zatrudnienia wolnych miejsc pracy w wybranych zawodach i specjalnościach z sektora przemysłu mody obrazuje tabela.

Tabela 2 Liczba wolnych miejsc pracy i bezrobotnych w sektorze przemysłu mody w latach 2016-2017

Zawody i specjalności (wybrane)	Bezrobotni zarejestrowani w I półroczu 2017 r.	Zarejestrowani bezrobotni według stanu na koniec I półrocza 2017 r.	Liczba wolnych miejsc pracy		Bezrobotni zarejestrowani w II półroczu 2016 r.	Zarejestrowani bezrobotni według stanu na koniec II półrocza 2016 r.	Liczba wolnych miejsc pracy	
			Zgłoszonych w I półroczu 2017 r.	na koniec I półrocza 2017 r.			zgłoszonych w II półroczu 2016 r.	na koniec II półrocza 2016 r.
Cholewkarz	220	407	98	8	255	476	163	13
Garbarz skór bez włosów	77	183	0	0	97	239	5	0
Garbarz skór	39	49	6	0	34	61	40	0
Hafciarka	78	169	107	9	93	202	61	2
Kaletnik	490	894	109	2	572	1058	101	8
Krawiec	9 287	16 973	2 273	424	11128	19672	2022	176
Krojący	524	844	820	89	658	1 002	757	48
Lagowacz	10	25	74	2	17	29	20	0
Obuwnik miarowy	31	39	11	10	40	62	1	0
Obuwnik przemysłowy	1 276	2 562	176	20	1589	3082	2012	2
Obuwnik	360	521	418	115	435	608	287	19
Operator maszyn dziewiarskich	56	110	46	6	78	139	70	5
Operator maszyn tkackich	78	130	41	31	95	159	75	4
Operator maszyn w przemyśle włókienniczym	47	72	459	35	60	83	228	7

Operator maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	101	173	95	36	129	210	76	5
Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia	6	8	10	4	8	13	9	1
Pomoc krawiecka	152	206	491	95	155	212	244	12
Projektant mody	90	104	24	3	105	115	31	2
Szwaczka maszynowa	1 400	1 645	8 381	1 137	1442	1645	8009	769
Szwaczka ręczna	5 262	9 964	1 368	152	6444	11719	1467	174
Technik obuwnik	84	141	1	1	73	152	2	0
Technik technologii odzieży	1 926	3 375	38	3	2200	3669	56	9
Technik włókiennik	249	466	4	1	297	533	2	0
Tkacz	648	1 178	78	21	909	1442	69	4

Źródło: Zarejestrowani bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności publikowane przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej¹⁰

¹⁰<https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/rynek-pracy/arejestrowanibezrobotniorazofertypracywedugzawodwispecjalnoci/>
14.12.2017

dostęp:

Największa liczba miejsc pracy zgłaszana jest w zawodach: szwaczka maszynowa, krawiec, obuwnik przemysłowy, szwaczka ręczna. Są to zawody wymagające wykształcenia ponadgimnazjalnego (zasadniczego zawodowego), więc stosunkowo krótkiego okresu nauki. Jednocześnie we wszystkich tych zawodach jest zarejestrowanych i wciąż rejestruje się spora liczba bezrobotnych. Świadczy to o dużej rotacji pracowników na tych stanowiskach oraz o niedopasowaniu popytu i podaży na rynku pracy. Potwierdzają to pracodawcy, którzy nie mogą znaleźć pracowników, a obserwując losy absolwentów szkół zawodowych zauważają, że jedynie niewielki odsetek z nich podejmuje pracę w wyuczonym zawodzie. Istnieje również zapotrzebowanie na niewykwalifikowanych pracowników. Zarówno w branży odzieżowej, jak i w przemyśle skórzanym pracodawcy oferują stanowiska nie wymagające przygotowania w postaci ukończonej choćby zasadniczej szkoły zawodowej. Niemniej jednak, w sytuacji bardzo niskiej stopy bezrobocia, nie są to stanowiska atrakcyjne dla potencjalnych kandydatów.

Przyczyn takiego stanu rzeczy można upatrywać przede wszystkim w ciężkich warunkach pracy. Praca szwaczki czy obuwnika przemysłowego wiąże się z hałasem, pyłem, pracą w wymuszonej pozycji ciała, ciężką fizycznie. Jednocześnie są to stanowiska nie oferujące wysokich zarobków, często z akordowym systemem wynagradzania. Pracodawcy tłumaczą tę sytuację koniecznością utrzymania konkurencyjnych cen, natomiast skutkuje ona tym, że absolwenci szkół, po odbyciu praktyk u pracodawców i ukończeniu szkoły, pracy szukają poza sektorem przemysłu mody.

Edukacja formalna i inne formy doskonalenia zawodowego

Szkolnictwo zawodowe

Podstawy funkcjonowania systemu kształcenia zawodowego w Polsce regulowane są przepisami z działy oświata i wychowanie oraz praca. Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawem oświatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 59) kształcenie zawodowe realizowane jest w szkołach ponadpodstawowych: branżowej szkole I stopnia, branżowej szkole II stopnia oraz w technikum. Absolwenci technikum oraz szkoły branżowej II stopnia mogą, po zdaniu matury, kontynuować naukę na studiach wyższych.

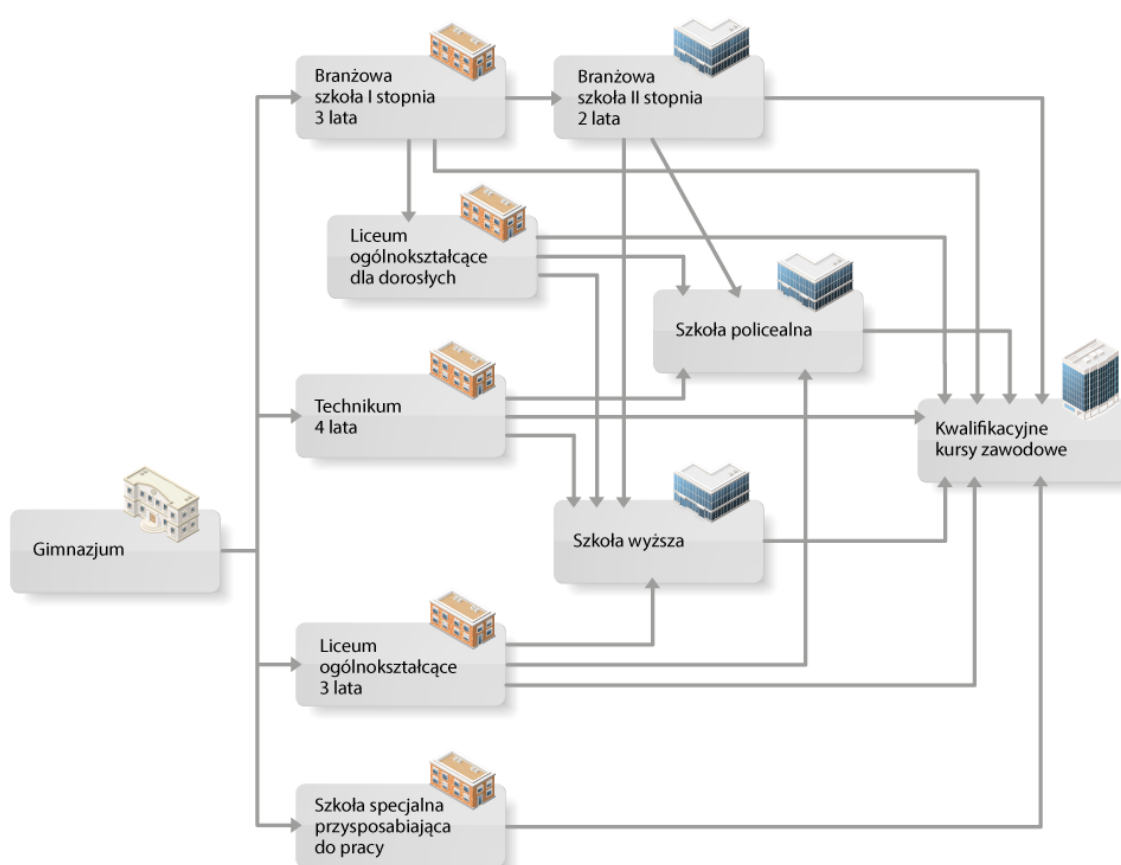
Dodatkowo uzupełnianie i uzyskiwanie nowych kwalifikacji możliwe jest poprzez kwalifikacyjne kursy zawodowe prowadzone przez podmioty, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59) i na kursach umiejętności zawodowych, o których mowa w przepisach w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych – Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia

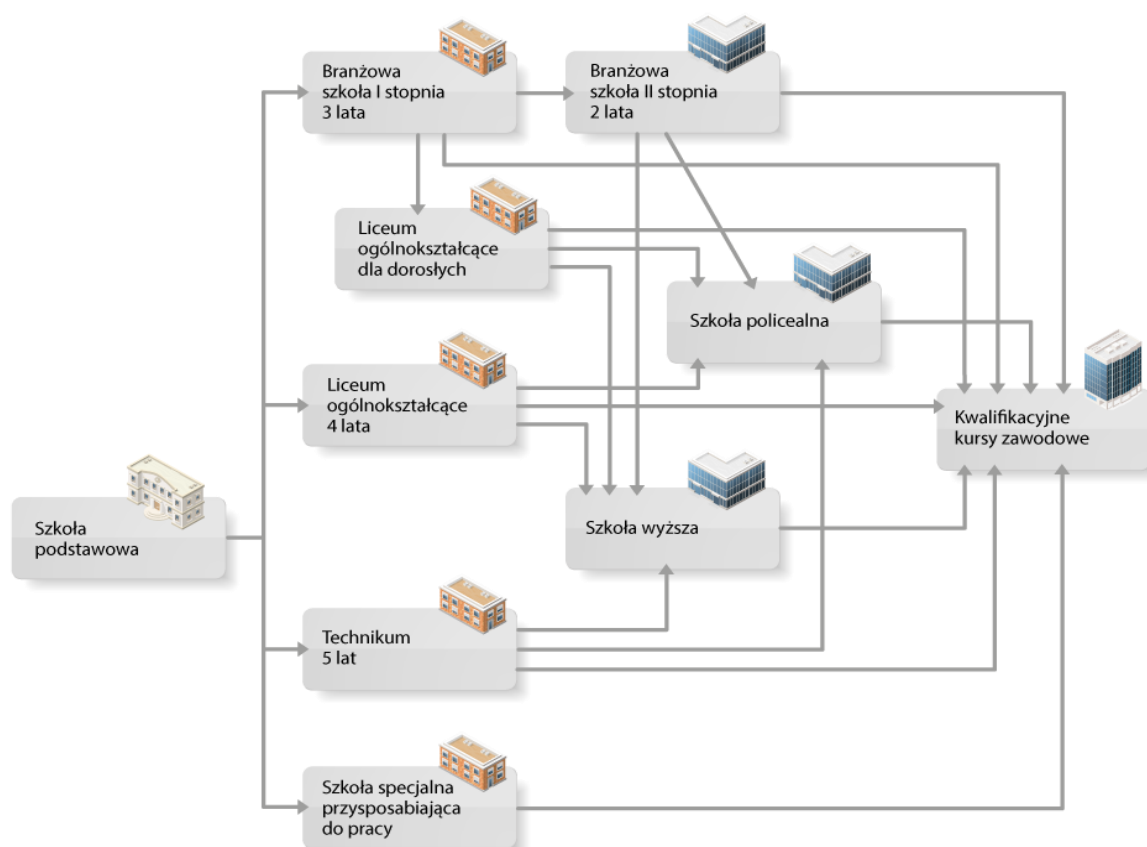
2017 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2017 r. poz.1632). Ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego uprawnia do przystąpienia do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, a w przypadku pozytywnego wyniku egzaminu otrzymania świadectwa potwierdzającego kwalifikację zawodową. Osoba, która posiada świadectwa potwierdzające wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie oraz odpowiedni poziom wykształcenia może uzyskać dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Rysunek 1 Ścieżki kształcenia dla absolwentów gimnazjum do roku 2019, źródło: www.ore.edu.pl

*Rysunek 2 Ścieżki kształcenia dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej (od 2019 r.),
źródło: www.ore.edu.pl*

W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. 2017 r. poz. 622) wyodrębnione zostały następujące zawody związane z przemysłem mody i innowacyjnych tekstyliów, w których prowadzone jest kształcenie w systemie oświaty:

1. pracownik pomocniczy krawca,
2. operator maszyn w przemyśle włókienniczym,
3. kaletnik,
4. kuśnierz,
5. obuwnik,
6. garbarz skór,
7. krawiec,
8. rękodzielnik wyrobów włókienniczych,
9. technik włókiennik,
10. technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych,
11. technik technologii wyrobów skórzanych,
12. technik obuwnik,

13. technik garbarz,
14. technik przemysłu mody.

Tabela 3 Zawody związane z przemysłem mody kształcone w systemie szkolnictwa zawodowego

Nazwa zawodu wg klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego	Zadania zawodowe, do wykonywania których przygotowuje kształcenie (cele kształcenia)
Pracownik pomocniczy krawca	1) wykonywanie prac związanych z przygotowaniem stanowiska pracy dla krawca, 2) dobieranie materiałów i dodatków do wyrobów odzieżowych, 3) obsługiwanie prostych maszyn i urządzeń stosowanych podczas wytwarzania wyrobów odzieżowych, 4) wykonywanie prac pomocniczych związanych z obsługą klientów w zakładzie krawieckim, 5) wytwarzanie prostych wyrobów odzieżowych.
Operator maszyn w przemyśle włókienniczym	1) przygotowywanie surowców i półproduktów do procesu wytwarzania i wykańczania wyrobów włókienniczych, 2) obsługiwania maszyn i urządzeń stosowanych w procesie wytwarzania i wykańczania wyrobów włókienniczych, 3) wytwarzania wyrobów włókienniczych, 4) wykańczania wyrobów włókienniczych.
Kaletnik	1) sporządzania dokumentacji wyrobu kaletniczego na potrzeby zamówienia, 2) obsługiwania maszyn i urządzeń do wytwarzania wyrobów kaletniczych, 3) wytwarzania wyrobów kaletniczych, 4) wykonywania napraw, renowacji i przeróbek wyrobów kaletniczych, 5) sporządzania kalkulacji kosztów produkcji i usług kaletniczych.
Kuśnierz	1) konstruowania i modelowania wyrobów kuśnierskich, 2) dobierania skór futerkowych i dodatków do wyrobu kuśnierskiego, 3) obsługiwania maszyn i urządzeń do wytwarzania wyrobów kuśnierskich, 4) wykonywania wyrobów kuśnierskich, 5) wykonywania napraw, renowacji i przeróbek wyrobów kuśnierskich.
Obuwnik	1) przygotowywania materiałów oraz opracowywania elementów obuwia, 2) wykonywania operacji montażu cholewek,

	3) wykonywania operacji związanych z montażem i wykańczaniem obuwia.
Garbarz skór	1) wykonywania czynności związanych z konserwacją, magazynowaniem oraz dobieraniem skór surowych i półproduktów skórzanych w partie produkcyjne, 2) sporządzania kąpiel roboczych i zestawów wykańczalniczych stosowanych w procesie wyprawy skór, 3) wykonywania operacji technologicznych związanych z procesem wyprawy skór, 4) wykonywania renowacji skór wyprawionych i wyrobów skórzanych.
Krawiec	1) konstruowania i modelowania wyrobów odzieżowych, 2) dobierania materiałów i dodatków do wyrobów odzieżowych, 3) obsługiwanie maszyn i urządzeń stosowanych podczas wytwarzania wyrobów odzieżowych, 4) wytwarzania wyrobów odzieżowych.
Rękodzielnik wyrobów włókienniczych	1) przygotowywania surowców i półproduktów do wytwarzania rękodzielniczych wyrobów włókienniczych, 2) obsługiwanie maszyn i urządzeń stosowanych do ręcznego wytwarzania wyrobów włókienniczych, 3) wytwarzania i wykańczania rękodzielniczych wyrobów włókienniczych, 4) wykonywania prac związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych.
Technik włókiennik	1) przygotowywania surowców i półproduktów do procesu wytwarzania i wykańczania wyrobów włókienniczych, 2) obsługiwanie maszyn i urządzeń stosowanych w procesie wytwarzania i wykańczania wyrobów włókienniczych, 3) wytwarzania wyrobów włókienniczych, 4) wykańczania wyrobów włókienniczych, 5) nadzorowania procesów wytwarzania i wykańczania wyrobów włókienniczych.
Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) wykonywania projektów wyrobów włókienniczych dekoracyjnych, 2) sporządzania dokumentacji technicznej włókienniczych wyrobów dekoracyjnych, 3) wytwarzania i wykańczania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych, 4) wykonywania prac związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych.
Technik technologii wyrobów skórzanych	1) dobierania surowców i materiałów do wykonania wyrobów skórzanych, 2) sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej, 3) obsługiwanie maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcyjnym,

	4) organizowania i kontrolowania procesów wytwarzania wyrobów skórzanych.
Technik obuwnik	1) przygotowywania materiałów oraz opracowywania elementów obuwia, 2) wykonywania operacji montowania cholewek, 3) wykonywania operacji związanych z montażem i wykańczaniem obuwia, 4) organizowania prac związanych z technicznym przygotowaniem produkcji, 5) oceniania jakości i identyfikowania nieprawidłowości procesów technologicznych wytwarzania obuwia.
Technik garbarz	1) wykonywania czynności związanych z konserwacją, magazynowaniem oraz dobieraniem skór 2) surowych i półproduktów skórzanych w partie produkcyjne, 3) wykonywania operacji technologicznych związanych z procesem wyprawy skór, 4) wykonywania renowacji skór wyprawionych i wyrobów skórzanych, 5) organizowania i nadzorowania przebiegu procesów wyprawy skór.
Technik przemysłu mody	1) projektowania wyrobów odzieżowych, 2) obsługiwanie maszyn i urządzeń stosowanych podczas wytwarzania wyrobów odzieżowych, 3) opracowywania dokumentacji wyrobów odzieżowych, 4) wytwarzania wyrobów odzieżowych, 5) organizowania i kontrolowania procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych, 6) prowadzenia działań związanych z marketingiem mody.

Zgodnie z założeniami systemu kształcenia w ww zawodach wyodrębnione zostały kwalifikacje opisane językiem efektów uczenia się. Podstawy programowe kształcenia w zawodach zawierają zarówno efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów (np. BHP, język obcy ukierunkowany zawodowo, organizację małych zespołów), efekty kształcenia stanowiące wspólne dla grupy zawodów, stanowiące podbudowę kształcenia w grupie zawodów oraz efekty kształcenia właściwe dla danej kwalifikacji. Tabela ... zawiera wykaz kwalifikacji właściwych dla przemysłu mody wraz z jednostkami efektów kształcenia (odpowiadającymi zestawom efektów uczenia się dla kwalifikacji w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji) oraz formy kształcenia w systemie edukacji.

Oznaczenia stosowane w tabeli:

SB1 – Branżowa szkoła I stopnia

SB2 – Branżowa szkoła II stopnia

T – Technikum

SP – szkoła policealna

KKZ – kwalifikacyjny kurs zawodowy

Tabela 4 Kwalifikacje wyodrębnione w zawodach związanych z przemysłem mody

Symbol kwalifikacji	Nazwa kwalifikacji	Jednostki efektów kształcenia	SB1	SB2	T	SP	KKZ
AU.03.	Projektowanie i wytwarzanie prostych wyrobów odzieżowych	Projektowanie prostych wyrobów odzieżowych	X		X		X
		Wykonywanie prostych wyrobów odzieżowych					
AU.07.	Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych	Obsługiwanie maszyn do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	X		X		X
		Obsługiwanie maszyn do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych					
		Przygotowanie surowców i wyrobów włókienniczych do procesu wykańczania					
		Obsługiwanie maszyn do wykańczania wyrobów włókienniczych					
AU.09.	Wykonywanie, naprawa i renowacja wyrobów kaletniczych	Wykonywanie wyrobów kaletniczych	X		X		X
		Wykonywanie napraw i renowacji wyrobów kaletniczych					
AU.10.	Wytwarzanie obuwia	Wykonywanie elementów obuwia	X		X		X
		Wykonywanie montażu obuwia					
AU.11.	Wyprawianie skór	Przygotowanie surowca skórzanego	X		X		X
		Garbowanie i wykańczanie skór					
		Wykonywanie renowacji wyrobów skórzanych					
AU.13.	Wykonywanie, naprawa i renowacja wyrobów kuśnierskich	Wykonywanie wyrobów kuśnierskich	X		X		X
		Wykonywanie napraw, przeróbek i renowacji wyrobów kuśnierskich					
AU.14.	Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych	Projektowanie wyrobów odzieżowych	X		X		X
		Wykonywanie wyrobów odzieżowych					

AU.18.	Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych	Wykonywanie rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych	X		X		X
		Wykonywanie rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich					
		Wykonywanie konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych					
AU.42.	Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych	Organizowanie procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych		X	X		X
		Organizowanie działań związanych z marketingiem oraz sprzedażą wyrobów odzieżowych					
AU.44.	Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykańczania wyrobów włókienniczych	Badanie parametrów surowców i wyrobów włókienniczych		X	X		X
		Opracowywanie dokumentacji wyrobów włókienniczych					
		Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykańczania wyrobów włókienniczych					
AU.45.	Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	Badanie parametrów surowców i wyrobów włókienniczych		X	X		X
		Projektowanie włókienniczych wyrobów dekoracyjnych oraz planowanie procesów ich wytwarzania					
		Organizowanie i kontrolowanie procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych					
AU.48.	Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych	Określanie właściwości materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych		X	X		X
		Sporządzanie dokumentacji techniczno-technologicznej wyrobu skózanego					
		Kierowanie procesami wytwarzania wyrobów skórzanych					
AU.52.	Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia	Badanie właściwości materiałów stosowanych w procesie produkcji obuwia		X	X		X
		Planowanie i nadzorowanie procesu produkcji obuwia					
AU.53.		Przygotowanie procesu wyprawy skór		X	X		X

Rada ds. Kompetencji

PRZEMYSŁ MODY
I INNOWACYJNE TEKSTYLIA

„Rada Sektorowa ds. Kompetencji Sektora Przemysłu Mody i Innowacyjnych Tekstyliów”
Projekt finansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Oś priorytetowa
II - Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.12
Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych

	Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór	Przygotowywanie zestawów technologicznych					
		Określanie jakości skór					

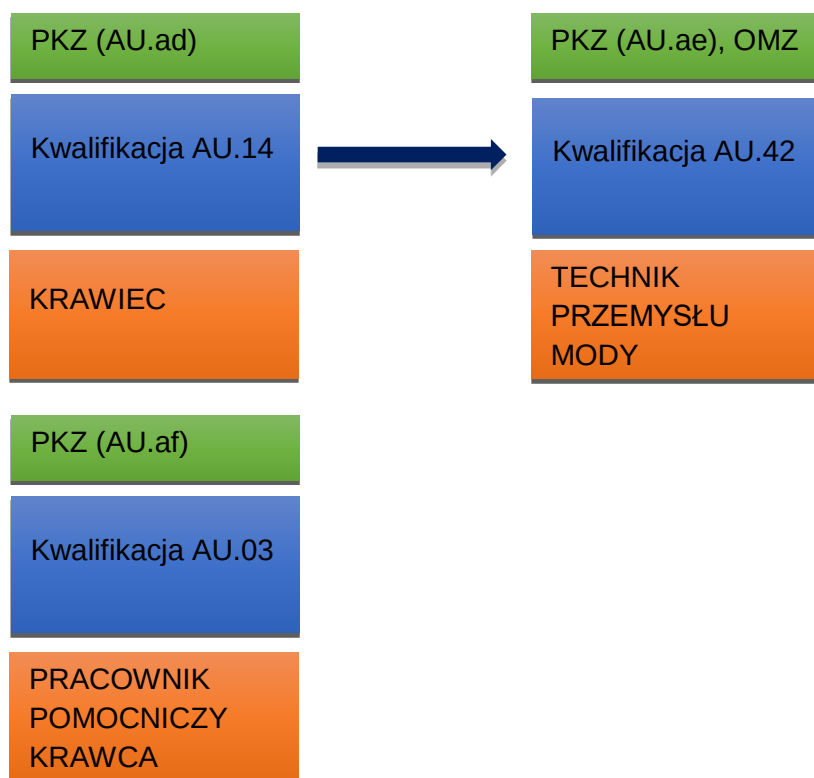

Ścieżki kształcenia zawodowego w przemyśle mody

Branża odzieżowa

W obszarze związanym z projektowaniem i wytwarzaniem odzieży wyodrębnione zostały 3 kwalifikacje. Potwierdzenie efektów kształcenia wymaganych dla kwalifikacji AU.14 oraz efektów kształcenia stanowiących podbudowę kształcenia w grupie zawodów PKZ (AU.ad) umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie krawiec. Kolejnym możliwym etapem jest uzyskanie kwalifikacji AU.42 wraz z PKZ (AU.ae) i OMZ (organizacja małych zespołów), dzięki czemu możliwe jest uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik przemysłu mody. Dodatkowo w branży odzieżowej przewidziana została kwalifikacja AU.03, dla której podbudowę kształcenia stanowi grupa efektów PKZ (AU.af). Kwalifikacja ta dedykowana jest osobom niepełnosprawnym intelektualnie w stopniu lekkim i umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie pracownik pomocniczy krawca.

Branża włókiennicza

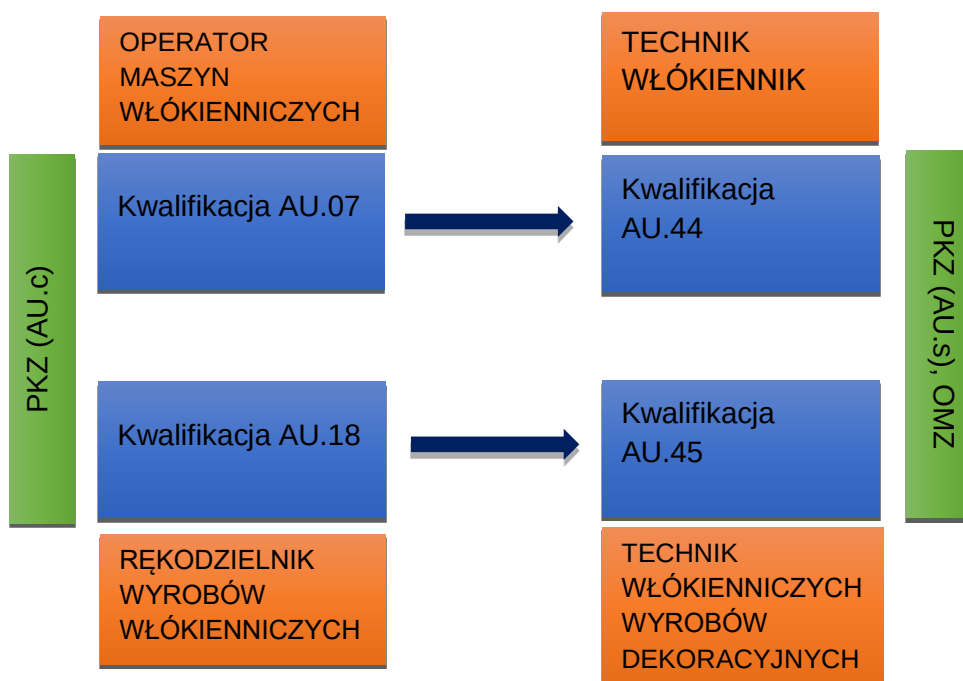
W branży włókienniczej wyodrębnione zostały 4 kwalifikacje. Wspólną podbudową dla wszystkich kwalifikacji w tym obszarze jest grupa efektów kształcenia PKZ (AU.c). Potwierdzenie efektów kształcenia wymaganych dla kwalifikacji AU.07 umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie operator maszyn włókienniczych. Kolejnym możliwym etapem jest uzyskanie kwalifikacji AU.44 wraz z PKZ (AU.s) i OMZ

(organizacja małych zespołów), dzięki czemu możliwe jest uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik włókiennik. Drugą ścieżkę kształcenia w obszarze związanym z włókiennictwem stanowi potwierdzenie kwalifikacji AU.18 i uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie rękodzielnik wyrobów włókienniczych, a następnie po potwierdzeniu kwalifikacji AU.45 dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych.

Wspólna podbudowa kształcenia w grupie zawodów umożliwiającą, dzięki przenoszeniu efektów uczenia się, łatwiejsze zdobywanie nowych kwalifikacji. Oznacza to, że posiadacz świadectwa potwierdzającego kwalifikację zawodową może wnioskować o zwolnienie z części kwalifikacyjnego kursu zawodowego obejmującej kształcenie w zakresie posiadanych efektów lub uzupełnić brakujące efekty kształcenia uczestnicząc w kursie umiejętności zawodowych.

Branża skórzana

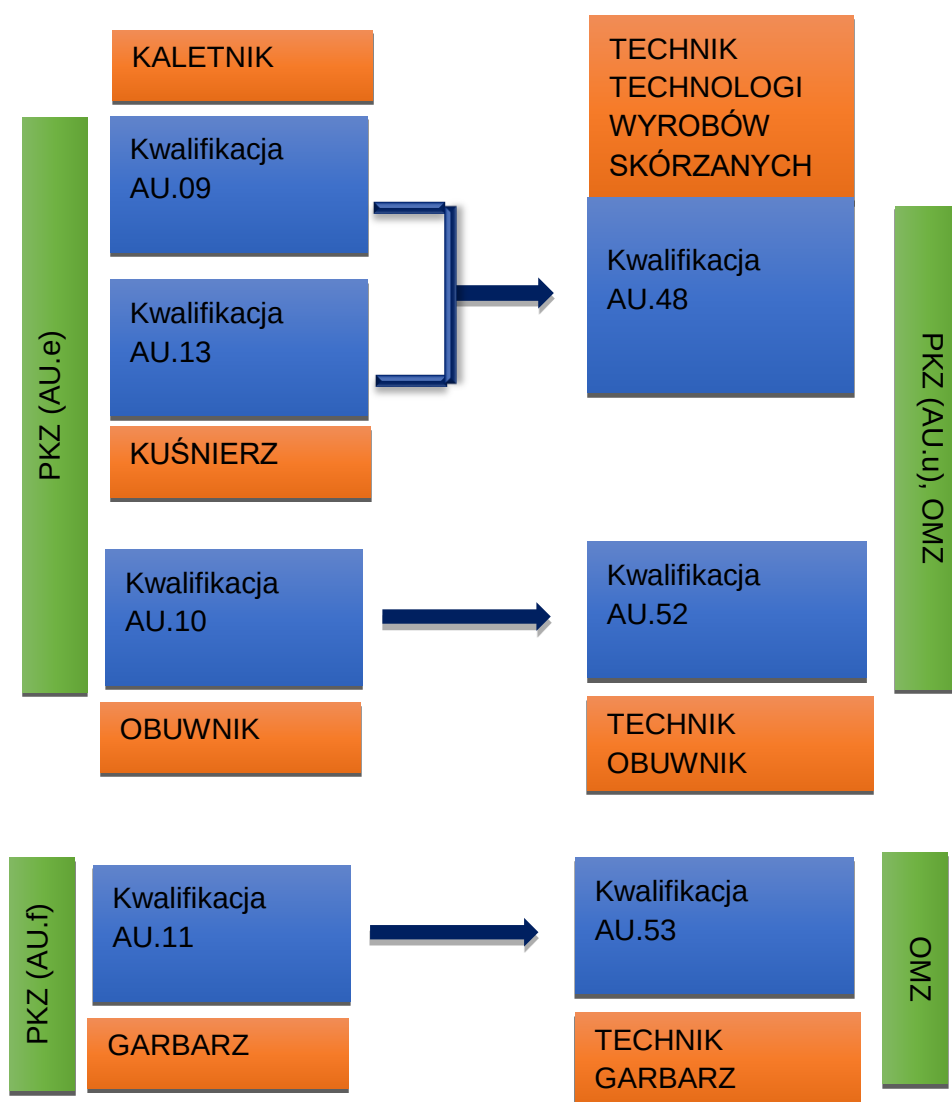
W branży skórzanej wyodrębnione zostało 6 kwalifikacji. Stanowią one dwie grupy – pierwsza związana z wytwarzaniem wyrobów skórzanych (kaletniczych, kuśnierskich i obuwia), druga związana z procesami wyprawy skór. Wspólną podbudową dla kwalifikacji w obszarze związanym z wytwarzaniem wyrobów skórzanych jest grupa efektów kształcenia PKZ (AU.e). Potwierdzenie efektów kształcenia wymaganych dla kwalifikacji AU.09 umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie kaletnik, natomiast potwierdzenie efektów kształcenia wymaganych dla kwalifikacji AU.13 uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie kuśnierz. Osoba posiadająca kwalifikację AU.09 lub kwalifikację AU.13 może kontynuować kształcenie w kwalifikacji AU.48, potwierdzenie której umożliwia

uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik technologii wyrobów skórzanych. Odrębną ścieżką kształcenia jest zdobycie dyplomu potwierdzającego kwalifikację w zawodzie obuwnik (po potwierdzeniu kwalifikacji AU.10) oraz w kolejnym etapie kształcenia dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik obuwnik (po potwierdzeniu kwalifikacji AU.52).

W obszarze związanym z wyprawą skór istnieje możliwość zdobycia dwóch kwalifikacji: AU.11 (dyplom potwierdzający kwalifikacje w zawodzie garbarz) oraz AU.52. Posiadacz obu kwalifikacji w tym obszarze uzyskuje dyplom potwierdzający kwalifikacje w zawodzie technik garbarz.

Studia wyższe, studia podyplomowe

Oferta uczelni wyższych skierowana do osób zainteresowanych rozwojem kompetencji w obszarze mody i innowacyjnych tekstyliów to kierunki artystyczne związane z projektowaniem i konstruowaniem ubioru, obuwia, tekstyliów i kierunki techniczne obejmujące np. włókiennictwo, inżynierię materiałową, technologie chemiczne, nanotechnologie, towaroznawstwo.

Kształcenie odbywa się na uczelniach publicznych i prywatnych w trybie stacjonarnym oraz niestacjonarnym i obejmuje studia I i II stopnia, a na wybranych kierunkach również studia doktoranckie. Tabela 5 zawiera zestawienie wybranych uczelni oraz przykładowe kierunki i specjalizacje związane z przemysłem mody i innowacyjnych tekstyliów.

Tabela 5 Przykładowe kierunki kształcenia w szkołach policealnych i w ramach szkolnictwa wyższego

Uczelnie	Przykładowe kierunki i specjalizacje
Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi	– Wzornictwo (specjalizacje: projektowanie ubioru, projektowanie biżuterii, projektowanie tkaniny drukowanej, projektowanie tkaniny)
Wyższa Szkoła Sztuki i Projektowania w Łodzi	– Wzornictwo (specjalizacje: projektowanie ubioru konfekcyjnego i obuwia, projektowanie ubioru specjalistycznego przeznaczenia) – Sztuka użytkowa (specjalizacje: moda, tkanina, kostium sceniczny i filmowy)
Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie	– Projektowanie ubioru
Szkoła Artystycznego Projektowania Ubioru SAPU w Krakowie	– Projektowanie ubioru – Konstrukcja ubioru
VIAMODA	– Wzornictwo
SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny w Poznaniu - School of Form	– Wzornictwo (m.in. Fashion Design, Domestic Design, Fashion Communication Design)
Politechnika Łódzka	– Wzornictwo (specjalizacje: architektura tekstyliów, architektura ubioru, komunikacja wizualna i techniki druku) – Włókiennictwo i Przemysł Mody (studia I stopnia, specjalizacje: projektowanie i technologia tekstyliów, chemiczne projektowanie materiałów tekstylnych, konstrukcja i technologia odzieży) – Włókiennictwo (studia II stopnia, specjalizacje: innowacyjne technologie we włókiennictwie, inżynieria jakości i humanoekologia tekstyliów, inżynieria projektowania tekstyliów, odzieżownictwo) – Inżynieria materiałowa (specjalizacje: inżynieria tworzyw sztucznych i kompozytów, inżynieria biomateriałów)

	włókienniczych, inżynieria polimerowych materiałów kompozytowych) – Towaroznawstwo (specjalizacje: inżynieria jakości – inżynieria jakości innowacyjnych produktów tekstylnych, projektowanie i komercjalizacja produktu – projektowanie innowacyjnych produktów tekstylnych) – Chemia, nanotechnologia, technologia chemiczna i inne.
Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej	– Moda i projektowanie tekstyliów (studia I stopnia) – Włókiennictwo (studia II stopnia, specjalizacje: tekstylia techniczne, tekstylia biomedyczne, tekstylia odzież nowej generacji)
Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny w Radomiu	– Technologia chemiczna (specjalizacje: technologia skóry, chemia i technologia polimerów) – Wzornictwo (specjalizacje: projektowanie odzieży, projektowanie obuwia)

Kształcenie w przemyśle mody to również kształcenie kadr menedżerskich oraz kształcenie w zawodach działających na rzecz sektora. Specyfika przemysłu mody wymaga aby osoby realizujące procesy związane z zarządzaniem, marketingiem, komunikacją w sektorze, PR posiadały również kompetencje specyficzne dla sektora. W ofercie kształcenia coraz częściej można znaleźć kierunki takie jak zarządzanie, marketing, komunikacja, dziennikarstwo i inne dedykowane przemysłowi mody. Kształcenie na tych kierunkach najczęściej prowadzone jest w formie studiów podyplomowych. W tabeli 6 zawarto przykładowe kierunki kształcenia w branży modowej.

Tabela 6 Przykładowe kierunki kształcenia w branży modowej

Nazwa szkoły	Kierunek studiów
Akademia Leona Koźmińskiego i VIAMODA	– Zarządzanie w sektorach mody
VIAMODA	– Prognozowanie trendów w obszarach mody – Komunikacja i PR w modzie – Art director, stylist & visual merchandiser
Wyższa Szkoła Bankowa w Gdyni	– Zarządzanie w branży modowej
Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu	– Projektowanie marki w branży modowej
Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu	– Dziennikarstwo mody i stylu
Wyższa Szkoła Sztuki i Projektowania w Łodzi	– Fotografia mody
Uczelnia Łazarskiego w Warszawie	– Prawo i Zarządzanie w Sektorze Mody
Wyższa Szkoła Turystyki i Języków Obcych w Warszawie	– Socjologia rynku mody (studia licencjackie)

Dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb pracodawców - wnioski

Po przeprowadzonej analizie można sformułować wnioski na temat dopasowania oferty edukacyjnej do zgłaszanych przez pracodawców potrzeb w zakresie kompetencji potencjalnych pracowników.

W edukacji zbyt mały nacisk położony jest na kompetencje społeczne.

Pracodawcy jako bardzo istotne wskazują kompetencje tzw. miękkie, takie jak umiejętność współpracy, gotowość do dalszego rozwoju, odpowiedzialność. Kompetencje takie są zawarte w programach kształcenia, natomiast ich nabycie nie jest w wystarczającym stopniu weryfikowane. Wynika to ze specyfiki tych kompetencji, która powoduje, że nie są one możliwe do sprawdzenia w trakcie egzaminów, przeprowadzanych w obecnej formie. Ponadto kształcenie i weryfikowanie kompetencji społecznych pożądanym przez pracodawców nie zawsze jest możliwe w warunkach szkolnych.

Absolwenci szkół zawodowych mają niewystarczające doświadczenie praktyczne.

Zdaniem pracodawców uczniowie kończący szkoły, pomimo pozytywnych wyników osiągniętych w czasie egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, mają niewystarczającą wprawę w wykonywaniu zadań zawodowych. Może wynikać to ze zbyt małej liczby godzin zajęć praktycznych w cyklu kształcenia, jak również braku specjalistycznego zaplecza, który uniemożliwia nabycie umiejętności wymagających korzystania ze specjalistycznego sprzętu. Rozwiązaniem mogłoby być nawiązywanie ściślejszej współpracy szkół z pracodawcami w obszarze organizacji praktyk i staży zawodowych lub tworzenia centrów kompetencji zawodowych.

Pracodawcy oczekują większej specjalizacji przyszłych pracowników.

Oceniając kompetencje potencjalnych pracowników pracodawcy są skłonni zrezygnować z szerszej wiedzy na temat branży i zawodów pokrewnych na rzecz specjalistycznych umiejętności związanych z konkretnym zawodem czy stanowiskiem pracy. Z uwagi na to, iż szkoła powinna dawać pewien zasób wiedzy ogólnej, jest to obszar, który może zostać zagospodarowany przez edukację pozaformalną lub kształcenie w miejscu pracy przy wsparciu finansowym w formie np. bonów rozwojowych, dotacji na doksztalcanie kadr z Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Dynamiczny rozwój sektora wymaga nowych zawodów i kierunków kształcenia

Przemysł mody to, oprócz zawodów tradycyjnie kojarzonych z tym obszarem, jak projektanci, konstruktorzy, osoby zajmujące się wytwarzaniem wyrobów, również szereg zawodów i specjalizacji, które wspomagają produkcję, związanych np. z zarządzaniem, marketingiem,

sprzedażą, socjologią rynku itp. Coraz częściej pracodawcy wymagają, od osób zatrudnianych na takich stanowiskach, oprócz umiejętności z danej dziedziny również bardzo dobrej znajomości specyfiki przemysłu mody. Na potrzeby te odpowiadają szkoły i uczelnie wprowadzając do swojej oferty kierunki kształcenia przeznaczone dla specjalistów chcących pracować w przemyśle mody. Przykłady takich kierunków opisane zostały w tabeli 6 w rozdziale dotyczącym form doskonalenia zawodowego.

Pracodawcy skarżą się na brak wykształconych kadr, zwłaszcza osób o najniższych kwalifikacjach

Analiza kompetencji kluczowych występujących w sektorze, potrzeb pracodawców oraz programów kształcenia pozwala na stwierdzenie, że największym problemem sektora w zakresie kształcenia kadr nie jest niedopasowanie oferty kształcenia ale małe zainteresowanie uczniów ofertą szkół kształcących w zawodach należących do sektora. W tabeli 7 przedstawiono wybrane dane dotyczące liczby osób przystępujących do egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe w latach 2014-2017. W pozostałych kwalifikacjach z sektora, niewymienionych w tabeli, nie przeprowadzono egzaminów w badanym okresie.

Tabela 7 Liczba osób przystępujących do egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe w latach 2014-2017

Nazwa kwalifikacji	Nazwa zawodu, w którym wyodrębniono daną kwalifikację	Liczba osób przystępująca do obu części egzaminu w roku szkolnym:		
		2014/2015	2015/2016	2016/2017
Wykonywanie usług krawieckich	Krawiec Technik technologii odzieży	512	681	748
Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych	Krawiec Technik przemysłu mody	0	0	53
Projektowanie wyrobów odzieżowych	Technik technologii odzieży	345	441	483
Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych	Technik technologii odzieży	28	321	439
Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych	Rękodzielnik wyrobów włókienniczych Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	11	9	0
Opracowywanie dokumentacji wytwarzania włókienniczych	Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	9	12	8

wyrobów dekoracyjnych				
Wytwarzanie wyrobów włókienniczych	Operator maszyn w przemyśle włókienniczym, Technik włókiennik	0	9	15
Wykańczanie wyrobów włókienniczych	Operator maszyn w przemyśle włókienniczym, Technik włókiennik	0	6	15
Organizacja i nadzorowanie procesów wytwarzania wyrobów włókienniczych	Technik włókiennik	0	5	6
Organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	0	5	9
Wykonywanie, naprawa i renowacja wyrobów kaletniczych	Kaletnik, Technik technologii wyrobów skórzanych	20	8	1
Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych	Technik technologii wyrobów skórzanych	0	0	13
Wytwarzanie obuwia	Obuwnik, Technik obuwnik	0	0	10

Źródło: Centralna Komisja Egzaminacyjna

Problemy związane z niewielką liczbą uczniów szkół zawodowych związanych z przemysłem mody, a co za tym idzie osób zdobywających kwalifikacje zawodowe dotyczą zwłaszcza kwalifikacji związanych z wytwarzaniem skór oraz wyrobów skórzanych i włókienniczych.

Przyczyn takiej sytuacji można upatrywać w małej atrakcyjności zawodów wynikającej z ciężkich warunkach pracy w sektorze (praca zmianowa, monotonna, w szkodliwych dla zdrowia warunkach) oraz mało atrakcyjnym wynagrodzeniu (w tym system akordowy). Zawody, takie jak obuwnik, kaletnik, krawiec, garbarz i inne wchodzące w skład sektora nie są postrzegane przez młodych ludzi jako atrakcyjne. Koją się z ginącymi zawodami rzemieślniczymi, niemającymi perspektyw rozwoju.

Kształcenie w zawodach związanych z przemysłem mody nie zapewnia również wystarczającej elastyczności w kształtowaniu ścieżek zawodowych absolwenta. Kompetencje wymagane w poszczególnych zawodach są na tyle specyficzne, że przy obecnym podziale kwalifikacji nie jest łatwo przekwalifikować się bez konieczności rozpoczynania edukacji zawodowej od początku (mała transferowalność kompetencji). Oznacza to również ograniczoną możliwość znalezienia zatrudnienia dla absolwenta danego typu szkoły (np. tylko w garbarstwie). Ponadto jest to również branża, w której rozpoczęcie działalności

gospodarczej wiąże się z koniecznością poniesienia bardzo dużych nakładów finansowych związanych z zakupem maszyn i pozostałej infrastruktury niezbędnej do produkcji.

Wszystkie te czynniki powodują, że wybór szkoły zawodowej w obszarze związanym zwłaszcza z produkcją skór, oraz wyrobów skórzanych i włókienniczych jest dla młodych ludzi wyborem ryzykownym.

Zminimalizowanie ryzyka związanego z nauką zawodu poprzez np. modyfikację podstaw programowych w sposób, który zapewni większą elastyczność oraz poszerzy możliwości absolwenta, a także zapewnienie oferty kształcenia pozaformalnego (krótkie, elastyczne formy kształcenia) może przyczynić się do wzrostu zainteresowania zawodami z obszaru przemysłu mody.

Ponadto ważne jest, z jednej strony zapewnienie atrakcyjnych warunków pracy, a z drugiej promocja branży wśród uczniów stojących przed wyborem szkoły zawodowej, jako branży nowoczesnej, rozwijającej się. Konieczne jest przedstawienie tych zawodów jako części dynamicznego sektora mody, pozwalającego na rozwój kariery zawodowej i realizowanie pasji.